

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

BOTANISK SERIE 1979-5

Myrundersøkingar i Hordaland i samband
med den norske myrreservatplanen
supplerande undersøkingar

Jan - Erik Kofoed

ANTIKVARISSK
AVDELING

Universitetet i Trondheim

Ark. avd. Oppdrag/ØK

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Botanisk Serie" vil inneholde stoff hovedsakelig fra det fagområde og det geografiske ansvarsområde som Botanisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

Serien vil ofte bringe primærstoff som av ulike hensyn bør gjøres kjent så fort som mulig. I mange tilfeller vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering.

Oppdragsrapporter i samband med naturressurskartlegging vil utgjøre en stor del av serien. Ellers vil en finne arbeider fra systematikk, plantesosiologi, plantegeografi, vegetasjonsøkologi o.l. Foredrag, utredninger o.l. som angår avdelingens arbeidsfelt vil det også bli plass til.

Serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1974, og det fins parallelt en "Arkeologisk Serie" og en "Zoologisk Serie".

Som språk blir norsk brukt, vanligvis også i referat og sammendrag.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer (jfr. Høeg, O.A. 1971. Vitenskapelig forfatterskap. Universitetsforlaget, Oslo; jfr. også retningslinjer trykt på omslagssiden på K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Gunneria). Vanligvis vil et referat (synonym: abstract) på norsk innlede hvert hefte. Dette bør ikke overskride 200 ord. Et sammendrag som er mer fyldig bør komme i tillegg.

Serien trykkes i A4-format på offset. Minimum opplag er 350.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim,
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet.
Botanisk avdeling,
7000 Trondheim.

Referat

Kofoed, J-E. 1979. Myrundersøkingar i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Supplerande undersøkingar. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1979-5:1-51.*

Sommaren 1979 vart det undersøkt 23 myrområde i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Tidlegare har Kjell Ivar Flatberg undersøkt 12 myrer, og dei undersøkingane som no vart gjort er eit supplement til dette. Myrene vart undersøkte med omsyn på hydrotopografi, flora, vegetasjon og eventuelle inngrep. Dette er det skreve om i rapporten.

Rapporten inneheld også eit kortfatta oversyn over myrene i Hordaland og ei planteliste frå 14 av lokalitetane.

Eit av myrområda i Austevoll (lokalitet 16, s. 10) er verneverdig i lands-samanhang. Dette er eit større landskap med myr og hei i fin veksling.

Eit område i Kvinnherad med fleire rik- og ekstremrikmyrer vart oppsøkt. To av myrene vart undersøkte og er foreslått verna nasjonalt i gruppa små myrer (lokalitet 32 og 33, s. 34 og 38).

Åtte av myrene er foreslått verna regionalt og resten av myrene har fått lågare verneverdi.

Jan-Erik Kofoed, Universitetet i Trondheim, Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet, Botanisk avdeling, 7000 Trondheim.

Oppdragsgivar: Miljøverndepartementet,
Avdeling for naturvern og friluftsliv

Rapporten er trykt i 400 eksemplar

Trondheim, juni 1979

ISBN 82-7126-203-3

Forord

Denne rapporten inneheld supplerande undersøkingar av myr i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Rapporten inneheld eit supplement til Kjell Ivar Flatberg sin rapport om dei undersøkingane som vart gjort i 1971, jfr. Flatberg (1976).

Feltarbeidet vart gjort sommaren 1978, og som assistent deltok Mette Korsmo, som eg her nyttar høvet til å takke for innsatsen.

Dei to lokalitetane i Etne (lokalitet 29 og 30) vart oppsøkte av Asbjørn Moen og Morten Selnes. A. Moen har skreve om desse lokalitetane her i rapporten. A. Moen har også vore leiari for det arbeidet som er gjort med myrreservatplanen for Sør-Noreg, og eg har fått verdfull hjelp av han i arbeidet.

Cand. real. Jan Berge har vore til stor hjelp ved å syne oss lokalitetane 32 og 33 på Ulvånes, Kvinnherad.

Om plantenamna

Norske og latinske namn på karplantar fylgjer Lid (1974). Latinske namn på mosar fylgjer Nyholm (1954-1969). Norske namn på bladmosar (*Bryopsida*) fylgjer Lye (1968), og gjeldande torvmosar (*Sphagnum*) Flatberg (et al. 1977). Latinske namn på lav fylgjer Dahl & Krog (1973) med unnatak av *Cladonia portentosa* (før *C. impexa*), jfr. Ahti (1978), og *Cladonia stellaris* (før *C. alpestris*). Dei norske namna fylgjer Hovda (et al. 1975) med unnatak av *Cladonia portentosa* som har fått namnet kystreinlav.

Om plantelista, tabell 1 s. 47-51

Dette er ei liste over dei plantane som vart registrerte i løpet av den tida vi var på kvar lokalitet, og gjeld berre dei lokalitetane det vart skreve krysslister frå. Lista er ikkje ei fullstendig forteikning over alle dei plantane som finst der, da det sjølvsagt er uråd å få med seg alt ved ei kort vitjing.

Bokstavane A til E synar kor vanleg artane er, men må berre takast som omtrentlege då dei er sette etter personleg skjønn.

Plantelista gjeld hovudsakleg berre myrplantar, men nokre få fastmarkartar er også tekne med.

For lokalitet 20 er det tekne med artar Arnfinn Skogen har registrert i åra 1970-77.

Registreringane av bladmosar er særskild ufullstendige med unnatak av lokalitet 20.

<u>Innhald</u>	Side
Forord	
Om plantenamna	
Om plantelista	
VERNEARBEIDET MED MYR	3
MYRENE I HORDALAND	3
<u>Myrer oppsøkte i Hordaland</u>	4
ARBEIDSMETODE	7
<u>a. Forarbeid</u>	7
<u>b. Feltarbeid</u>	7
<u>c. Etterarbeid</u>	7
DEI OPPSØKTE LOKALITETANE	8
ANDRE LOKALITETAR	43
KONKLUSJON	44
LITTERATUR	45
TABELL 1	47

Figurar

Figur 1.	Oversikt over dei oppsøkte myrene i Hordaland	5
" 2.	Huftarøy, myr vest for Skardsfjellet	11
" 3.	Selbjørn, myrlandskap sør for Steinvik	11
" 4.	Selbjørn. Myrlandskap sør for Steinvik	12
" 5.	Selbjørn, myr sør for Kongsfjell og myr vest for Økshamar .	12
" 6.	Selbjørn. Myrlandskap sør for Steinvik	13
" 7.	Selbjørn, myr sør for Kongsfjell	16
" 8.	Myrer aust for Kråtjerna	19
" 9.	Myrer aust for Kråtjerna. Mot sør	19
" 10.	Myr sør for Repparåsen. Mot aust	20
" 11.	Myr sørvest og vest for Olderdalen	20
" 12.	Myr nord for Eidesfjell	26
" 13.	Myr vest for Vevikvatn	26
" 14.	Etne. Myrer N for Forvatn	30
" 15.	Myr nord for Bogøyvik	30
" 16.	Dei oppsøkte myrene på Ulvånes med innteikna verneforslag .	35
" 17.	Enkelskisse over myr sør for Bussevik	36
" 18.	Myr nord for Bogøyvik. Mot nordvest	39
" 19.	Myr sør for Eggjo. Lausbotnparti med brunmyrak	39
" 20.	Myrer vest for Longvatni	40
" 21.	Myr nordvest for Opelandtjern	40

VERNEARBEIDET MED MYR

I Noreg arbeider ein med ein landsplan for vern av myr. Arbeidet med denne har no gått føre seg sidan 1969. Målet er å få verna representative typar myr i alle fylka i landet.

Myr er viktig å verne av fleire grunner. Myra er spesiell som landskaps-type. Ho er ei åpning i landskapet. Myra er viktig ved at ho held på vatnet og virkar regulerande på vannbalansen i naturen. Ho er levestad (biotop) for ei rekkje spesielle plante- og dyreartar, artar som ikkje finst andre stader enn på myr. Myra er også viktig som historisk naturdokument. Ved å undersøke dei ulike laga i torva, kan ein finne ut korleis klimaet og vegetasjonen har endra seg opp gjennom tidene.

Det som gjer ei myr særleg verneverdig kan vere fleire ting. Myra kan ha ein vegetasjon som er spesiell, typisk og godt utvikla. Myra kan ha ein særleg hydrotopografisk utforming. Og myra kan vere vaksestad for spesielle sjeldsynte plantar.

Myrene blir delte inn i fylgjande vernegrupper:

- 1a - Myrer særleg verneverdige internasjonalt (Telma-myr).
- 1b - Myrer særleg verneverdige nasjonalt, typeområde.
- 1c - Myrer særleg verneverdige nasjonalt, spesialområder. Hit blir vanlegvis ført mindre myrer med spesielt interessant flora eller vegetasjon.
- 2 - Myrer verneverdige i landsdelssamanhang.
- 3 - Myrer verneverdige i lokalsamanhang.
- 4 - Myrer mindre verneverdige.
- 5 - Myrer ikkje verneverdige.

For nærare utgreiing om emnet, sjå Flatberg (1976) og Moen (1977).

MYRENE I HORDALAND

Myr kan delast i to hovudgrupper:

1. Ombrotrof myr eller nedbørsmyr.
2. Minerotrof myr eller jordvassmyr.

På den fyrste typen får plantane berre næring frå regnvatnet. På den andre

typen får plantane også næring frå jorda i form av oppløyste næringsemne.

I Hordaland finst mykje ombrotrof myr, men knapt noko er urørt. Torv er teke til brensel antakéleg over alt. Av ombrotrof myr i fylket er det to typar. Atlantisk ombrotrof myr er vanlegast. Ho finst i låglandet langs heile kysten. Heilt ut mot havet er desse myrene snaue, men noko lengre inn får dei furuklede. Elles er myra lyngdekt. Terrengdekkjande myr finst noko høgare opp og er særprega ved at dei dekkjer ei høgde i terrenget. Desse myrene er også lyngklede og utan trær.

Av jordvassmyrene er det også to hovudtypar. Flatmyr (topogen myr) er vanlegast i låglandet og dekkjer eit søkk eller ein dalbotn. Ofte er desse myrene vorte til ved at eit tjern har vakse att. Myrene kan vere med og utan tre og er oftast dominerte av gras, urtar og mosar, men lyngartar er også vanlege. Lenger inn i landet og høgare opp finst bakkemyrer (soligene myrer). Her har ein skråning vorte forsumpa og blitt til myr grunna høg nedbør.

Jordvassmyrene deler vi inn i fire grupper etter vegetasjonen:

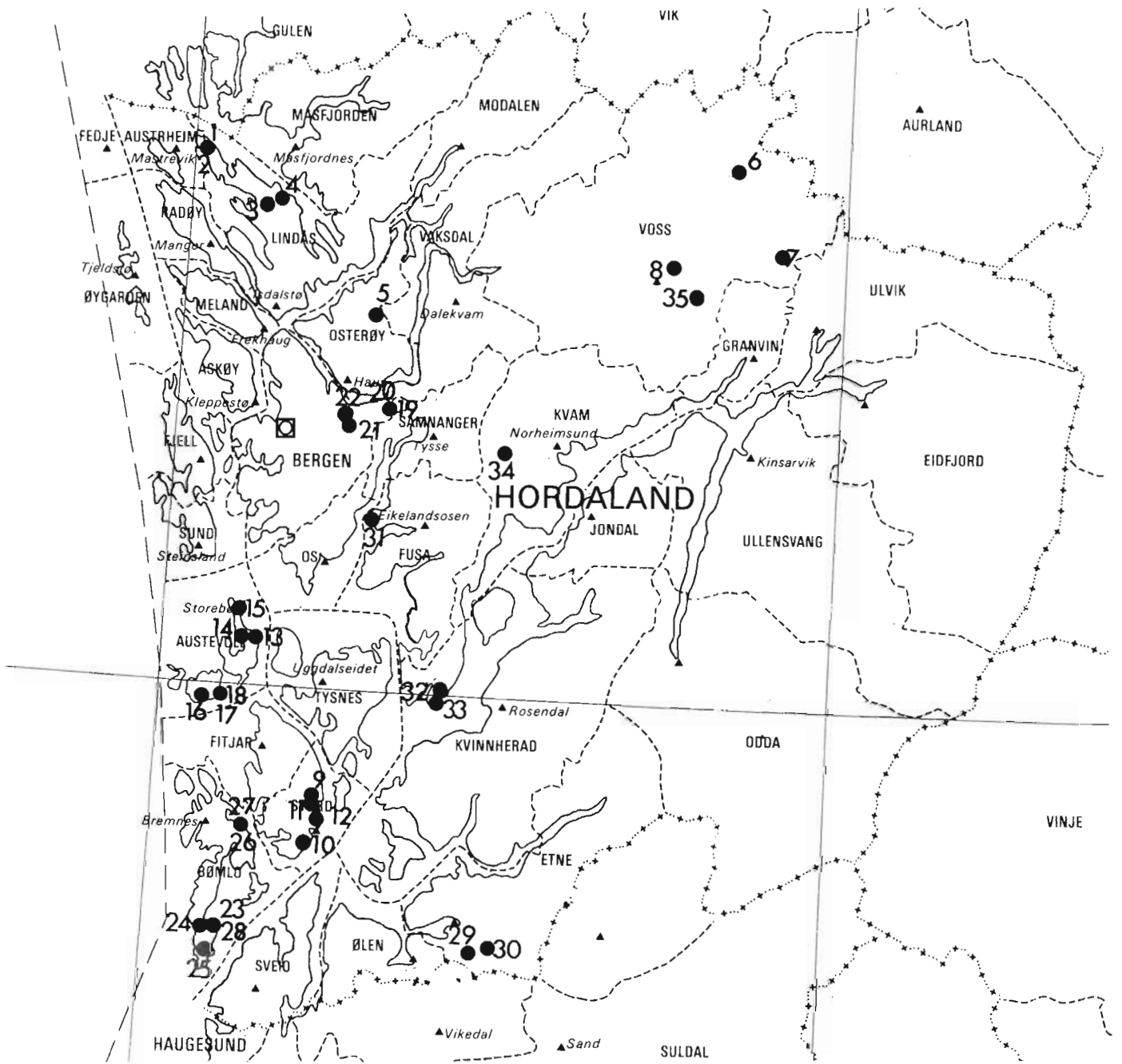
- a Fattigmyr
- b Intermediærmyr (mellommyr)
- c Rikmyr
- d Ekstremrikmyr

Desse typane skiljer seg ut ved å ha ulik vegetasjon. Fattigmyr er vanlegast i Hordaland, rik- og ekstremrikmyr er sjeldsynte.

For nærare utgreiing om myrtypar, flora og vegetasjon, sjå Flatberg (1976).

Myrer oppsøkte i Hordaland, jfr. fig. 1.

Lokalitet 1-12 er oppsøkte av Kjell Ivar Flatberg i 1971, sjå Flatberg 1976. Lokalitet 13-35 vart oppsøkte i 1978 av Jan-Erik Kofoed og er skrevne om i denne rapporten. Lokalitet 8 og 11 er vurderte på nytt i samråd med Flatberg og er sette i vernegruppe lb i staden for lc, avdi det her er snakk om noko større myrområde.

Figur 1. Oversikt over dei oppsøkte myrene i Hordaland.

Lokalitet nr.	Kommune	Stad	Verne- gruppe	Side
1	Austrheim-Lindås	Stormyr søraust for Mongstadhaugen	1b	
2	Lindås	Myrer nordaust for Keilsundet	3	
3	Lindås	Myr nordaust for Skaunsøyen	4	
4	Lindås	Myr sørvest for Ringås	2	
5	Osterøy	Myrlandskap nordaust-aust for Vestrevatn	1a	
6	Voss	Myr ved Haugsvik	5	
7	Voss	Myrer Grauastøl-Eggjareir	4	
8	Voss	Skitdikane	1b	
9	Stord	Myrer ved Fjellstova	3	
10	Stord	Myr omkring Tveitavatn	1c	
11	Stord	Myrer nordvest for Solhaug	1b	
12	Stord	Myr nord for Grimsåsen	3	
13	Austevoll	Huftarøy, myr vest for Kværnavatn	5	8
14	Austevoll	Huftarøy, myr vest for Skardsfjellet	2	8
15	Austevoll	Huftarøy, myr søraust for Vasseidvatn	5	9
16	Austevoll	Selbjørn, myrlandskap sør for Steinvik	1b	10
17	Austevoll	Selbjørn, myr sør for Kongsfjell	3	15
18	Austevoll	Selbjørn, myr vest for Økshamar	5	17
19	Bergen	Myrer aust for Kråtjerna	2	17
20	Bergen	Gullbotn, myr sør og aust for hoppbakken	3	21
21	Bergen	Myr sør for Repparåsen	2	22
22	Bergen	Myr mellom Repparåsen og Arnanipa	4	23
23	Bømlo	Myr nord for Andersvatn	ikkje vurdert	24
24	Bømlo	Myrer vest for Berge	4	24
25	Bømlo	Myr nord for Eidesfjell	3	25
26	Bømlo	Myr sørvest for Olderdalen	2	27
27	Bømlo	Myr vest for Olderdalen	3	26
28	Bømlo	Myr vest for Vevikvatn	3	29
29	Etne	Myrer nord for Forvatn (sør for Fossastøl)	1b	29
30	Etne	Myrer nord for Ilsvatn og ved Høylandstoska	2	32
31	Fusa	Myr nord for Bogøyvik	2-(3)	33
32	Kvinnherad	Ulvånes, myr sør for Bussevik	1c	34
33	Kvinnherad	Ulvånes, myr sør for Eggjo	1c	38
34	Kvam	Myrer vest for Longvatni	2	41
35	Voss	Myr nordvest for Opelandtjern	2-3	42

ARBEIDSMETODE

a. Forarbeid

Før sjølve feltarbeidet tok til måtte det gjerast ein del førebuingar. Materialet når det gjeld verneforslag for Hordaland vart gått igjennom, då særleg Flatberg sin rapport frå undersøkingane i 1971 (Flatberg 1976). Naturvernkonsulenten i Hordaland vart kontakta, likeins Botanisk Museum i Bergen ved Arnfinn Skogen. I Bergen hadde eg samtalar med Arnfinn Skogen og Dag Olav Øvstedal som begge kom med forslag til lokalitetar. På den måten vart ein del lokalitetar og område funne som kunne vere aktuelle å oppsøke. Diverre mangla vi flybilete over ein del av områda, så ei nærare vurdering av dei var umogleg på førehand.

b. Feltarbeid

Alle myrene vart oppsøkte i felt der vegetasjon, struktur og inngrep vart undersøkt. Under vitjinga av myrene vart det skreve dagboknotater, ført kryssliste over dei plantane som fanst der, og ein del karplantar, mosar og lav vart samla inn. Desse finst i herbariet ved DKNVS Museet i Trondheim. Ein del bilete (lysbilete og svart-kvitt fotografi) vart tekne av myrene. Nokre få stader vart det samla inn vatnprøvar for måling av pH og ledningsevne.

c. Etterarbeid

Dette har gått ut på å arbeide med det innsamla plantematerialet og utarbeide denne rapporten.

Utrekninga av areala av myrene er som regel gjort med planimeter på flybilete.

DEI OPPSØKTE LOKALITETANE

Lokalitet 13. Austevoll. Huftarøy. Myr vest for Kværnavatn

Kbl. M 711:	1115 II	UTM:	KM 93,65	H o.h.:	40 m
Flybilette:	R 64,236,402-3	Areal:	45 da	Type:	Atlantisk ombrotrof
Oppsøkt:	16.7.78	Vernegr:	5	Figur:	

Flora og vegetasjon

Dette har vore ei svært fin ombrotrof myr. Dei 1 m høge tuvene er dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*), torvull (*Eriophorum vaginatum*) og bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*). I høljene er torvull og kjøttorvmose (*Sphagnum magellanicum*) dei vanlegaste artane. Myra er kledd med opptil 2 m høge furutre (*Pinus sylvestris*).

Verneverdi og inngrep

Ei rekkje inngrep gjer diverre myra ikkje verneverdig. I nordaust går riksveg 546, i sørvest-kanten går ein traktorveg. Eit nytt hus er bygd i nord, og i søraust-enden går ei 2 m djup og ½ m brei grøft, og det var teikn som tyda på at grøftinga skulle halde fram.

Lokalitet 14. Austevoll. Huftarøy. Myr vest for Skardsfjellet

Kbl. M 711:	1115 II	UTM:	KM 90,65-66	H o.h.:	20-30 m
Flybilette:	R 64,236,402-3	Areal:	275 da	Type:	Flatmyr, bakkemyr
Oppsøkt:	16.7.78	Vernegr.:	2	Figur:	2

Omgivnad og typar

Dette er eit kompleks av dalmyrer, flate til svakt hellande. Myrområdet er noko oppdelt, det strekkjer seg nordaust-sørvest i ei lengd av ein km vest for Skardsfjellet. Heilt i sør kjem myrene vest og sør for Langaavatnet, dei er noko skilde frå dei andre myrene.

Flora og vegetasjon

I nordaust ligg eit lite tjern. Ute i det veks gul nykkerose (*Nuphar lutea*), kvit nykkerose (*Nymphaea* sp.) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*). Rundt tjernet er det gyngematte med fattig vegetasjon av dystorr (*Carex limosa*),

kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), smalsoldogg (*Drosera anglica*), sevblom (*Scheuchzeria palustris*), vortetorvmose (*Sphagnum papillosum*), kjøttorvmose (*S. magellanicum*) og lurvtorvmose (*S. majus*).

Vest for tjernet er det eit ombrotroft parti med tuver dominerte av røsslyng (*Calluna vulgaris*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), klokkelyng (*Erica tetralix*), reinlav (*Cladina*), gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*), kjøttorvmose, kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*) og raud muslingmose (*Mylia taylorii*).

Vidare i sørvest er det ein liknande, svakt hellande type med meterhøge tuver med smale fordjupningar imellom. Den ombrotrofe vegetasjonen er somme stader delt opp av minerotrofe dråg dominert av rome (*Narthecium ossifragum*).

Myrene vest og sør for Langaavatnet har fattig vegetasjon med noko mindre tuver. Rome er den dominerande arten, men det er også ein del duskull (*Eriophorum angustifolium*), pors (*Myrica gale*), røsslyng og bjønnskjegg. På tuvane fins også spreidd blåmose (*Leucobryum glaucum*).

Verneverdi og inngrep

Verneforslaget er avmerka med tjukk strek på fig. 2. Berre ein del av dette området vart undersøkt (stipla strek). Dei andre myrene er tekne med avdi dei naturleg hører saman med dei andre som vart undersøkte.

Dei einaste inngrepa eg fann, var at det somme stader truleg er tatt noko torv frå gammalt av, men dette har lite å seie.

Myrområdet gir eit fint døme på kystbundne ombrotrofe og fattige myrtypar, sjølv om dei einskilte elementa er små. Myrområdet bør vernast i gruppe 2.

Lokalitet 15. Austevoll. Huftarøy, myr søraust for Vasseidvatn

Kbl. M 711:	1115 II	UTM:	KM 90,69	H o.h.	30 m
Flybilette:	R 64,236,305-6	Areal:	45 da	Type:	Atlantisk ombrotrofmyr
Oppsøkt:	16.7.78	Vernegr.	5.	Figur:	-

Omgivnad og type

Myra er atlantisk ombrotrof. Nordenden av myra ligg omlag 2-300 m søraust for Vasseidvatn. Myra er 4-500 m lang og går sørover, men dreier etterkvart mot vest. Omgjeve av koller med røsslyng-mjølbær hei.

Flora og vegetasjon

Myra har vanleg ombrotrof vegetasjon dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*) og torvull (*Eriophorum vaginatum*). Grunna stor torvtekt er innslaget av fastmarkartar stort, særleg englodnegras (*Holcus lanatus*) og sølvbunke (*Deschampsia caespitosa*).

Av floristisk interesse er heifrytle (*Luzula congesta*) som veks i kanten av myra og kystreinlav (*Cladonia portentosa*) som blei samla både fra myra og heiene omkring.

Inngrep og verneverdi

Så mykje torv er teke på myra at den er utan verneverdi, særleg sidan mykje av ho er gått over til fastmark. I hellingane ned til myra er det også planta mykje gran.

Lokalitet 16. Austevoll. Selbjørn, myrlandskap sør for Steinvik

Kbl. M 711:	1114 I	UTM:	KM 82-85,54-57	H o.h.:	0-100 m
Flybilette:	R 64,236,804-5	Areål:		Type:	Ombrotrofe atlantiske myrer
		Verneforslag I	3.3 Km ²		
		- " -	II 0.38 "		
Oppsøkt:	15.7.78	Vernegr.:	1b	Figur:	3, 4, 6

Omgivnad og type

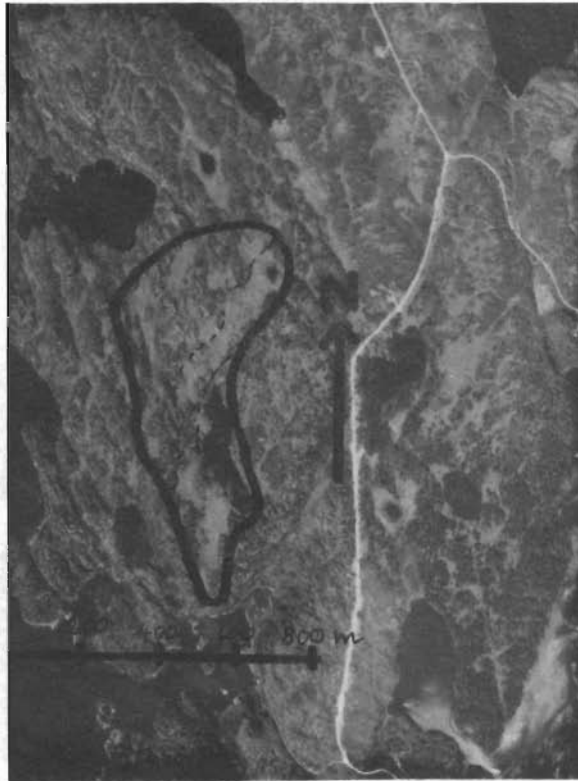
Området ligg i den sørvestre delen av øya Selbjørn, og er eit kystlandskap av myr og hei. Berggrunnen er av gabbroid natur. Myrene dekkjer omlag 30-50 % av området, resten er hei. Myrene ligg i mindre fordjupningar i terrenget, omgjevne av ganske bratte, men ikkje så høge kollar. Myrene ligg på ulike høgdenivå frå eit par meter over havflata opp til omlag 70-80 meter.

Myrene er for det meste ombrotrofe, men med relativt tynn torv, slik at innslag av minerotrofe artar er vanlege. Sært sett er myrene små og flate, men terrengdekkjande myr vart og funnen i området (merka med T på fig. 3).

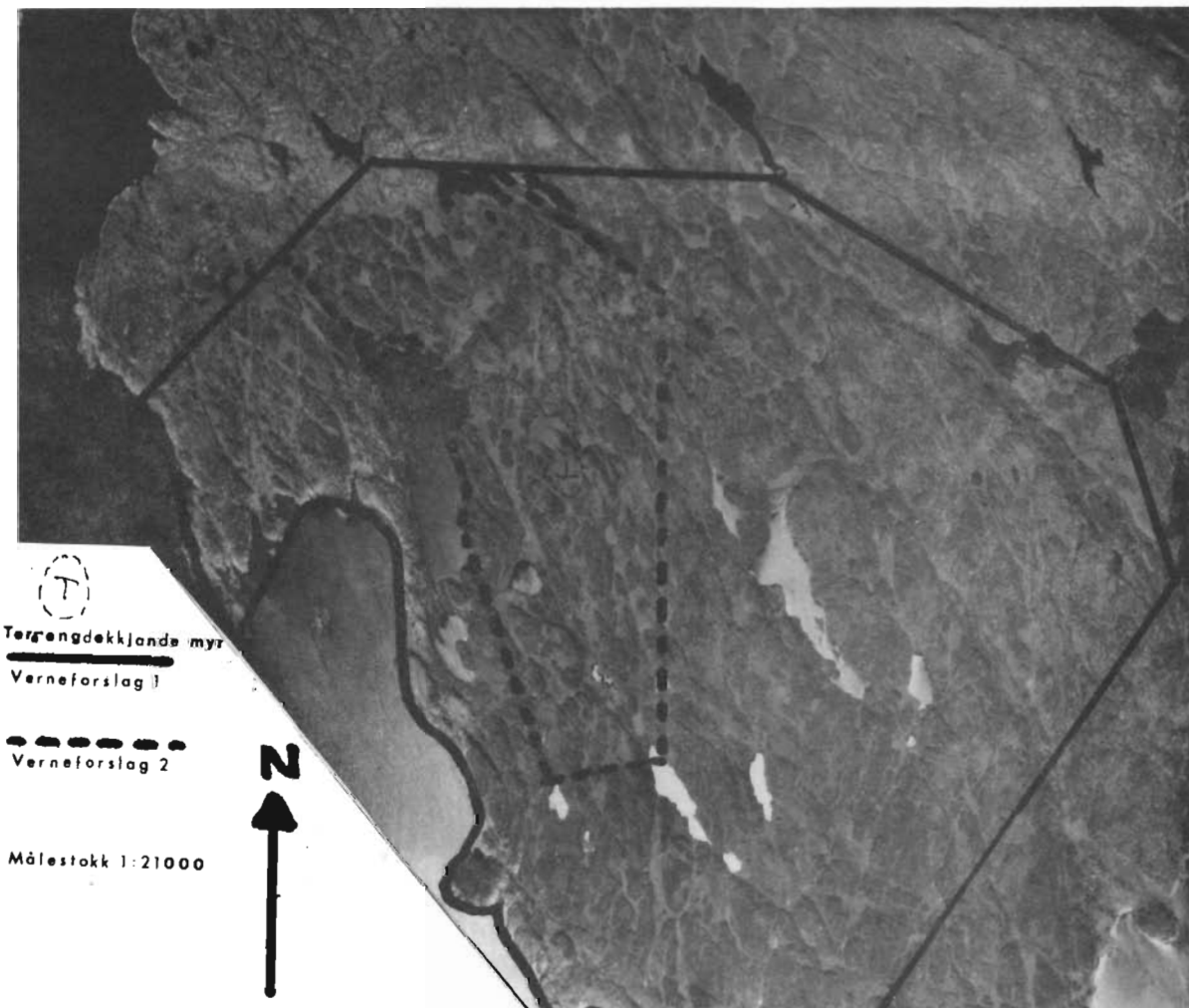
Flora og vegetasjon

Fastmarkskollane har fattig heivegetasjon dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*), men også med store innslag av mjølbær (*Arctostaphylos uva-ursi*). Purpurlyng (*Erica cinerea*) er vanleg i heiene. Dette er ein av dei plantegeografisk interessante artane som i Noreg har utbreiinga

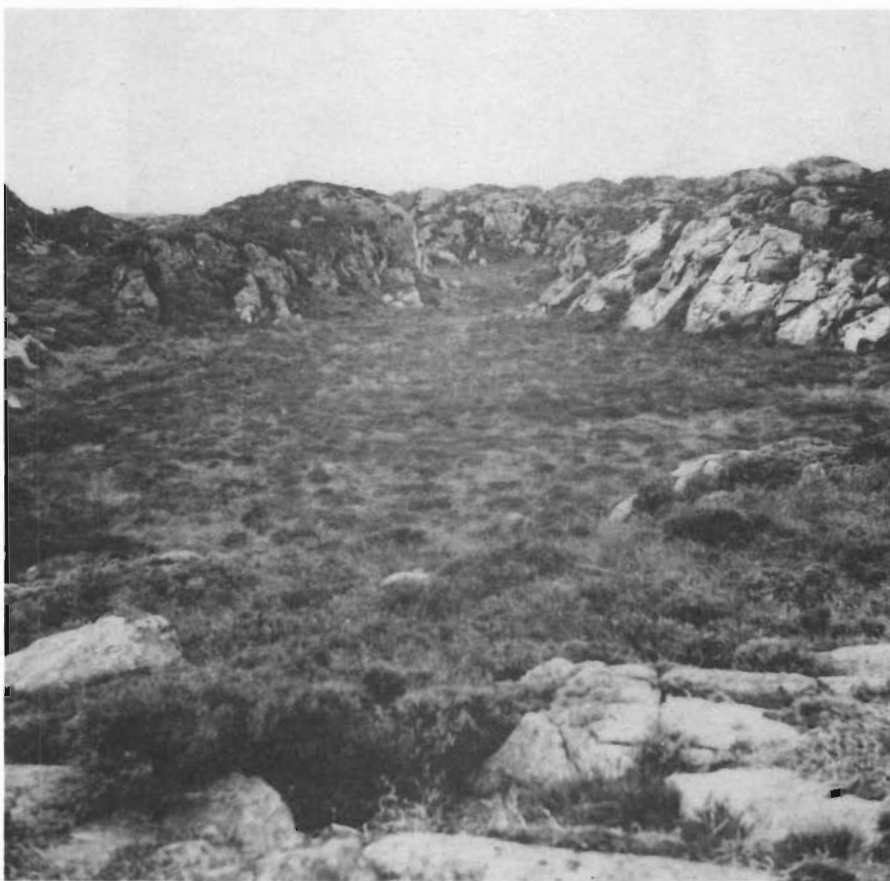

Figur 2. Huftarøy, myr vest for Skardsfjellet
Utsnitt av flybilette R.64 236.402 Norfly A/S.
— verneforslag   - - - - undersøkt område.

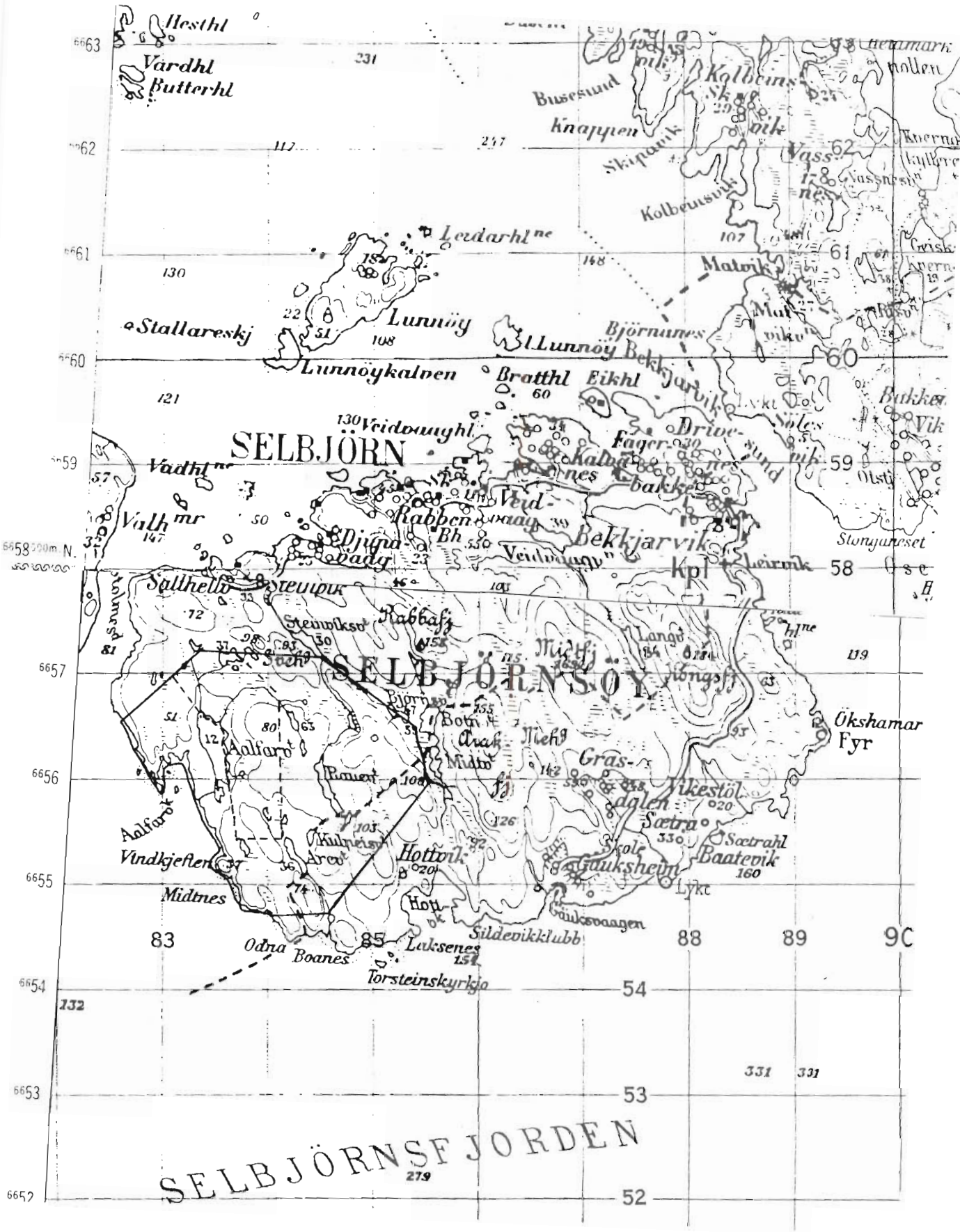
Figur 3. Selbjørn, myrlandskap sør for Steinvik.
Utsnitt av flybilette R.64 236.805 Norfly A/S.

Figur 4. Selbjørn. Myrlandskap sør for Steinvik.
Ei av dei mange småmyrene. Foto: JEK.

Figur 5. Selbjørn, myr sør for Kongsfjell og myr
vest for Økshamar. Målestokk 1 : 21 000.
Utsnitt av flybilette R.64 236.806 Norfly A/S.

Figur 6. Selbjørn. Myrlandskap sør for Steinvik.
—— verneforslag I   - - - - verneforslag II.
Målestokk 1 : 50 000. (Utsnitt av kartblad 1114 I og 1115 II).
Gjengjeve med løyve frå NGO.

si berre langs ei smal stripe av vestkysten (euatlantiske artar).

Dei ombrotrofe myrene har omlag 50-80 % tuver, ikkje særleg høge (20-50 cm). Vegetasjonen på desse tuvane er dominert av røsslyng og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*). Elles er det innslag av klokkeling (*Erica tetralix*), tyttebær (*Vaccinium vitis-idaea*) og vanleg krekling (*Empetrum nigrum*). Somme stader kan ein finne små partier med mykje raud muslingmose (*Mylia taylorii*). Vanleg på tuvane er også flettemose (*Hypnum cupressiforme*) og kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*). Meir knytta til heiene er heitorvmose (*Sphagnum strictum*) og blåmose (*Leucobryum glaucum*), men desse fins også på tuvane i myrene.

Mellom tuvane er det torvull (*Eriophorum vaginatum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*) og kjøtt-torvmose som er dei vanlegaste. Innslag er det også av rome (*Narthecium ossifragum*), svelstorr (*Carex pauciflora*) og rødtorvmose (*Sphagnum rubellum*). Torvtjukkleiken er somme stader så liten at minerotrofe artar kjem inn, særleg gjeld det blåtopp (*Molinia caerulea*) og tepperot (*Potentilla erecta*).

Nokre av myrene har rein fattig minerotrof vegetasjon dominert av blåtopp, rome, klokkeling og tepperot. I små bekker fins kysttjønnaks (*Potamogeton polygonifolius*) og grøftsoleie (*Ranunculus flammula*). I ein pytt blei dike-soldogg (*Drosera intermedia*) og tusenblad (*Myriophyllum alterniflorum*) funne. Blanktorvmose (*Sphagnum subnitens*) og rosetorvmose (*S. warnstorffii*) synte somme stader noko rikare vegetasjon.

Den terrengdekkjande delen (merka med T på flybilete) hadde 5-8° helling mot nordvest. Han hadde også 50-80 % tuver og den same vegetasjonen som dei andre ombrotrofe myrene.

Nokre stader er det også fukthei, nokså beitepåvirka. Her finst tuver med knappsiv (*Juncus conglomeratus*) og noko meir spreidd, lyssev (*Juncus effusus*). I smale dråg mellom fastmarkkollane står heistorr (*Carex binervis*).

Inngrep

Området er noko prega av beite og tråkk av sau. Dette har lita tyding for verneverdien av myrene. Då eg oppsøkte området fann eg ingen spor etter torvtukt, men det er meg seinare blitt fortalt at det er teke ein del torv i området (Wilhelm Pedersen pers.med.). Sjølv om mange av myrene hadde grunn torv, fann eg myrene skikkeleg velutvikla og typiske for det kystlandskapet som finst på øyene vest i fylket. Eg vurderar difor den torvtakinga som er gjort, til å ha mindre tyding.

Verneforslag

Berre eit mindre område nord og aust for Aalforvatn blei oppsøkt. Dette er det mest sentrale området og er satt fram som verneforslag II og er eit minimum av kva som lyt vernast, då det er landskapet i sin heilskap som er viktigast, ikkje dei einskilte myrene i seg sjølv. Eit større område er teke ut etter studier av flybilette og er satt fram som verneforslag I. Det kan til dømes gå inn i eit landskapsvernområde, medan forslag II lyt få reservatstatus.

Området er særprega og typisk, og eit område av denne typen såpass urørt av alvorlege inngrep, har ikkje eg funne andre stader i fylket.

Lokalitet 17. Austevoll. Selbjørn, myr S for Kongsfjell

<i>Kbl. M 711:</i>	1114 I	<i>UTM:</i>	KM 88,56	<i>H o.h.:</i>	90 m
<i>Flybilette:</i>	R 64,236,806-7	<i>Areal:</i>	9 da.	<i>Type:</i>	Atlantisk ombrotrof
<i>Oppsøkt:</i>	15.7.78	<i>Vermegr:</i>	3	<i>Figur:</i>	5, 7.

Omgivnad og type

Myra er atlantisk ombrotrof og ligg mellom lyngkledde kollar. Ho vert drenert mot søraust.

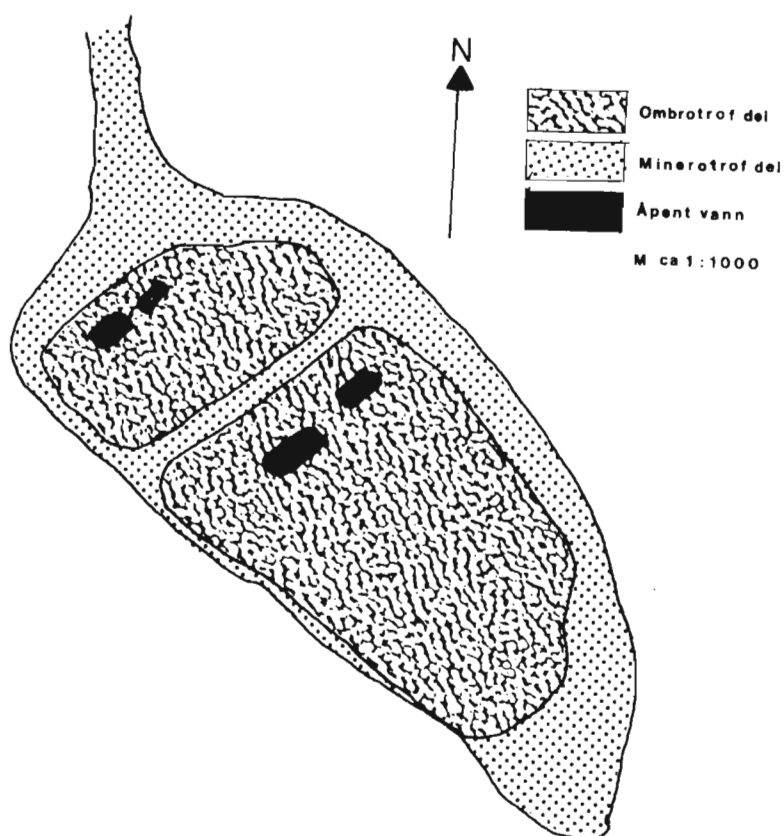
Flora og vegetasjon

Myra har ombrotrof vegetasjon, men har ein "lagg" med minerotrof vegetasjon i nordaust, søraust og nordvest. Eit minerotroft dråg deler myra i to, sjå figur 7.

Dei ombrotrofe tuvene har vegetasjon dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), torvull (*Eriophorum vaginatum*) og klokkelyng (*Erica tetralix*). Innslag er det også av kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*), flettemose (*Hypnum cupressiforme*), gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*) og lyse reinlaver (*Cladina*).

Mellom tuvene veks torvull, rødtorvmose (*Sphagnum rubellum*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*) og noko vorte-torvmose (*S. papillosum*).

Den minerotrofe vegetasjonen i "laggen" og dråget har ein samansetnad av torvull, duskull (*Eriophorum angustifolium*), klokkelyng, kornstorr (*Carex panicea*), stjernestorr (*C. echinata*), grønnstorr (*C. tumidicarpa*), blåtopp (*Molinia caerulea*), rødtorvmose, vortetorvmose og kjøtt-torvmose.

Figur 7. Selbjørn, myr sør for Kongsfjell
Skisse over myra.

I nokre små pytter vaks rikeleg med horntorvmose (*Sphagnum auriculatum*).

Inngrep og verneverdi

Fleire stader er det merkje etter torvtaking, særleg i sør-aust. Her er det også nokre spredde granplanter. Elles er myra såpass urørd at ho er verneverdig. Då ho er lita fortener ho eigentleg ikkje plass høgare opp enn gruppe 3.

Lokalitet 18. Austevoll. Selbjørn, myrer vest for Økshamar

<i>Kbl. M 711:</i>	1114 I	<i>UTM:</i>	KM 88,56	<i>H o.h.:</i>	90 m
<i>Flybiletete:</i>	R 64 236,806-7	<i>Areal:</i>	ca. 50 da.	<i>Type:</i>	Atlantisk ombrotrof
<i>Oppsøkt:</i>	15.7.78	<i>Vernegr.:</i>	5	<i>Figur:</i>	5.

Omgivnad og type

Myrene ligg aust for vegen og vest for fyret på Økshamar. Dei er av atlantisk ombrotrof type.

Vegetasjon og flora

Myrene har ein tuveprega vegetasjon dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkeling (*Erica tetralix*). Rome (*Narthecium ossifragum*) er og vanleg på myrene.

Kystreinlav (*Cladonia portentosa*) vart funnen i heiene ikring myrene.

Inngrep og verneverdi

Myrene er skikkelig grøfta og til dels planta med gran. Difor har myrene ingen verneverdi.

Lokalitet 19. Bergen. Myrer aust for Kråtjerna

<i>Kbl. M 711:</i>	1215 IV	<i>UTM:</i>	LN 15,03	<i>H o.h.:</i>	260 m
<i>Flybiletete:</i>	R 73 1220 DB 15-16	<i>Areal:</i>	ca. 275 da ⁺	<i>Type:</i>	Flatmyr
<i>Oppsøkt:</i>	13.7.78	<i>Vernegr.:</i>	2	<i>Figur:</i>	8, 9.

⁺) Heile området, tjerna medrekna.

Omgivnad og typar

Myra vart oppsøkt etter råd frå Arnfinn Skogen.

Myrene ligg i ein liten dalbotn som går nord-sør og er omgjevne av fjell. Særleg Krånipa i aust er høg (705 m o.h.). Veg går heilt i nordenden av området, men kjem ikkje innåt sjølve myra. Åpen bjørkeskog er det ikring området, og det var bygd ein del hytter.

Myrene er minerotrofe flatmyrer, men det finst også eit ombrotroft element. Myrene vert drenert mot dei to tjerna som er i området. Den sørlegaste myra ligg omlag 10 m lågare enn dei andre, og bekken frå det sørlegaste tjernet går gjennom ho. Heile området vert altså drenert mot sør.

Vegetasjon og flora

I området er det ein mindre del med ombrotrof vegetasjon. Denne har 90 % tuver dominerte av røsslyng (*Calluna vulgaris*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), kyst-torvmose (*Sphagnum imbricatum*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*) og vortetorvmose (*S. papillosum*). I partia mellom tuvane dominerar kjøtt-torvmose og vortetorvmose. Eit anna ombrotroft element er dominert av tuver med molte (*Rubus chamaemorus*), røsslyng, torvull, blokkebær (*Vaccinium uliginosum*) og rødtorvmose (*Sphagnum rubellum*).

Den minerotrofe vegetasjonen er fattige fastmatter med stor variasjon. Her er berre tatt med dei tre viktigaste elementa.

Element 1. Rome (*Nartheceium ossifragum*), klokkelyng (*Erica tetralix*), Pors (*Myrica gale*), blåtopp (*Molinia caerulea*), torvull, vortetorvmose og kjøtt-torvmose dominerer. Innslag av røsslyngtuver. Ca 70 % av den minerotrofe vegetasjonen kan førast til dette elementet.

Element 2. Flaskestorr (*Carex rostrata*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*) og bleiktorvmosar (*Sphagnum flexuosum* s.lat.) dominerer. Ca.20 % av den minerotrofe vegetasjonen kan førast hit.

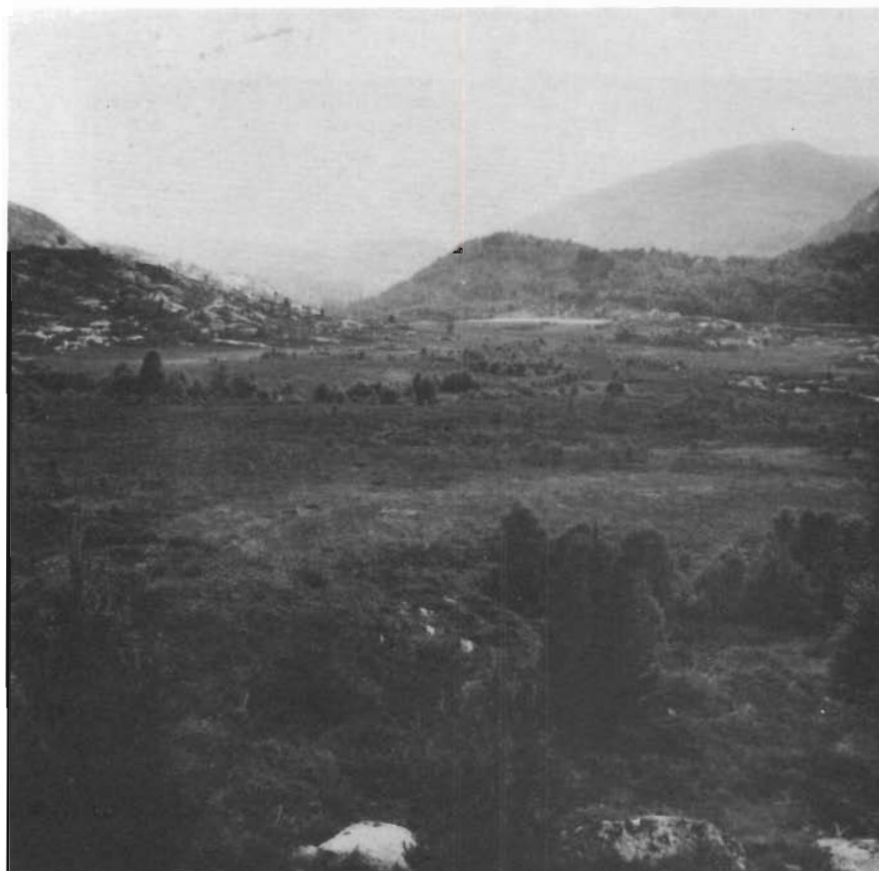
Element 3. Dette er eit kantsamfunn av noko rikara karakter og med grunn torv. Dominerande artar er kornstorr (*Carex panicea*), horntorvmose (*Sphagnum auriculatum*), fagertorvmose (*S. pulchrum*) og stivtorvmose (*S. compactum*). I tuver i kanten var det også mykje blåmose (*Leucobryum glaucum*) og raud muslingmose (*Mylia taylorii*).

I tjerna er det store bestand av vanleg tjønnaks (*Potamogeton natans*), elvesnelle (*Equisetum fluviatile*) og bukkeblad. I bekken lengst i nord står mykje botngras (*Lobelia dortmanna*), og i ei bakevje lengst nord i bekken på den sørlegaste myra, finst klovasshår (*Callitriche hamulata*).

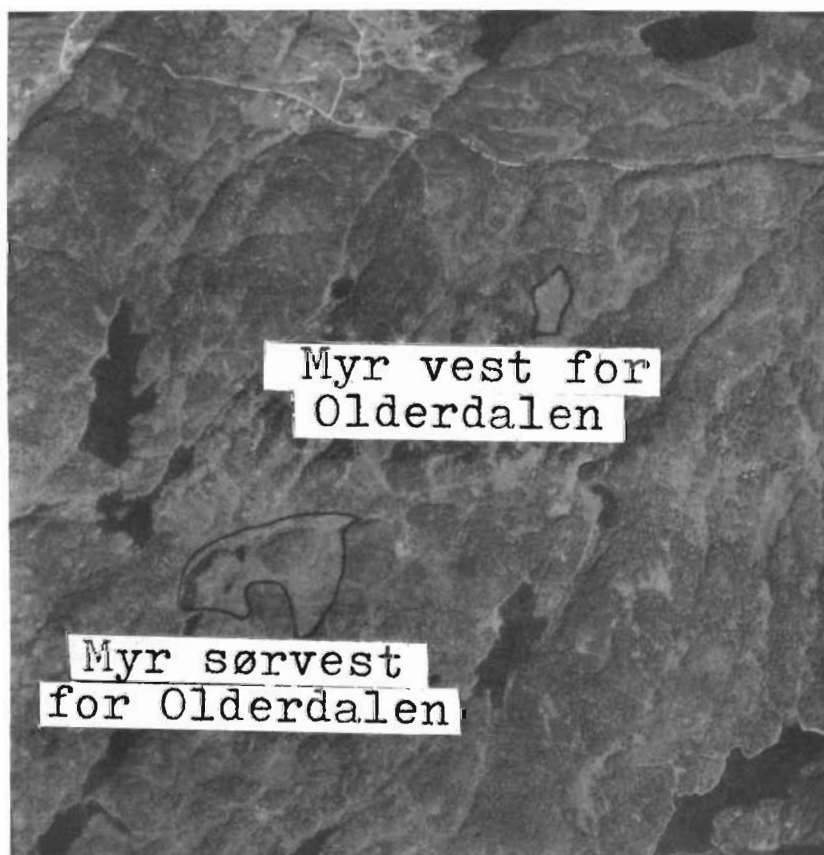
Figur 8. Myrer aust for Kråtjerna.
Målestokk ca. 1 : 16 000
Utsnitt av flybilette R.73 1220 DB15, Norfly A/S.

Figur 9. Myrer aust for Kråtjerna. Mot sør. Foto: JEK.

Figur 10. Myr sør for Repparåsen. Mot aust. Foto: JEK.

Figur 11. Myr sørvest og vest for Olderdalen.
Utsnitt av flybilette AMS R 47A LS 7312.

Av andre interessante artar som vart funne kan nemnast tvebustorr (*Carex dioica*), gulstorr (*Carex flava*), krypvier (*Salix repens*), heiblåfjør (*Polygala serpyllifolia*), blåknapp (*Succissa pratensis*), kystreinlav (*Cladonia portentosa*), og rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*).

Særleg langs bekkane der dreneringa er god, er det mindre parti med fastmark dominert med sølvbunke (*Dechampsia caespitosa*), einer (*Juniperus communis*) og bjørk (*Betula pubescens*). Noko spreidd bjørk finst også over heile myrområdet.

I nord fins opptil 2 m høge buskar av gråor (*Alnus incana*).

Inngrep og verneverdi

Torvtaking vart ikkje påvist med visse, men nokre søkk i myra kan skyldast dette. Området er noko påvirka av beite, særleg i nord. Dette har lita tyding for verneverdien. Ei telefonline går aust for tjerna.

Myrområdet er stort og variert og gjev eit godt døme på ulike typar fattigmyr i denne regionen. Avgrensinga er synt på flybilette. Tjerna må og vernast då dei høyrer med til heile vatnsystemet i området. Området er klårt verneverdig i gruppe 2.

Lokalitet 20. Bergen. Gullbotn, myr sør og aust for hoppbakken

Kbl. M 711:	1215 IV	UTM:	LN 14.01	H o.h.:	250 m
Flybilette:	-	Areal:	5-10 da	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	13.7.78	Vernegr.:	3	Figur:	-

Omgivnad og type

Myra ligg sør og aust for tjernet ved hoppbakken, omlag $\frac{1}{2}$ km vest for turistheimen ved E 68 i Gullbotn. Myra er ei rik flatmyr eller gjenvoksingmyr rundt tjernet.

Vegetasjon og flora

Heile vegetasjonen ikring tjernet er av rike typar. Fastmattesamfunna kan vera dominerte av breiull (*Eriophorum latifolium*) og gulsildre (*Saxifraga aizoides*).

Ned mot tjernet er det mjukmatter dominerte av mosar, særleg gittermose (*Cinclidium stygium*) og klomosar (*Drepanocladus* spp.).

Myra er rik på floristisk interessante artar. Av alpine artar kan nemnast trillingsev (*Juncus triglumis*) og sveltull (*Scirpus hudsonianus*).

Arnfinn Skogen har undersøkt myra grundig ved besøk i ei årrekkje og har funne ei rekkje interessante austlege artar. Av karplantar kan nemnast: Rusttjønnaks (*Potamogeton alpinus*) og strengstorr (*Carex chordorrhiza*). Av mosar kan nemnast gittermose, piperensarmose (*Paludella squarrosa*), gullmose (*Tomentypnum nitens*), svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), rusttorvmose (*S. fuscum*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*), rosetorvmose (*S. warnstorffii*) og levermosen *Leiocolea rutheana* (A. Skogen, pers. med.).

Inngrep og verne vurdering

Myra er lita og er påverka av tråkk avdi ho ligg så nær hoppbakken. Myra har difor knapt verneverdi i regional samanheng. Lokalt er jamvel typen sjeldsynt og har stor verdi for undervisninga ved Universitetet i Bergen, noko A. Skogen har peika på i ein rapport (Skogen 1972 s. 8). Han skriv mellom anna: "Myren er et viktig naturdokument som bør bevares. For at den ikke skal trampes i stykker, burde stiene legges utenom den, dels på vestsiden av tjernet, dels noen meter opp i haugen øst for myren."

Myra lyt vernast i gruppe 3.

Lokalitet 21. Bergen. Myr sør for Repparåsen

Kbl. M 711:	1215 IV	UTM:	LN 07-08,01	H o.h.:	400 m
Flybilette:	R 73 1220 CB 8-9	Areal:	ca. 250 da	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	12.7.78	Vernegr.:	2	Figur:	10

Omgivnad og typar

Myra vart oppsøkt etter råd frå Arnfinn Skogen.

Området inneheld ei fattig flatmyr som dekkjer det meste av dalbotnen. Nokre mindre ombrotrofe element finst også. Myrene er omgjevne av høge fjell i nord, sør og aust. Ein bekk renn ut i vest. Eit lite tjern ligg også i området.

Vegetasjon og flora

Dei ombrotrofe elementa utgjer omlag 30 % av vegetasjonen. Dei har store eroderte parti og merkje etter torvtaking. Omlag 80 % er tuver og 20 % fast-

matte. Tuvene er dominerte av røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyng (*Erica tetralix*), kjøtt-torvmose (*Sphagnum magellanicum*), vortetorvmose (*S. papillosum*), og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*). Fastmatta er dominert av torvull (*Eriophorum vaginatum*), kjøtt-torvmose og vortetorvmose.

Dei minerotrofe delane utgjer omlag 70 % av området, og av dette har 95 % fattig og 5 % intermediær vegetasjon.

Den mest dominerande fattige vegetasjonen er samfunn med flaskestorr (*Carex rostrata*) og bleiktorvmosar (*Sphagnum flexuosum* s.lat.) som dei viktigaste artane, men også med ein del innslag av myrhatt (*Comarum palustre*).

Eit noko tørrare fastmattesamfunn er dominert av duskull (*Eriophorum angustifolium*), kjøtt-torvmose og vortetorvmose; men har og mykje molte (*Rubus chamaemorus*), sveltstorr (*Carex pauciflora*) og tepperot (*Potentilla erecta*).

Rundt tjernet er det eit belte av elvesnelle (*Equisetum fluviatile*) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*).

Eit sig i vest har intermediær vegetasjon med grønnstorr (*Carex tunidicarpa*), dvergjamne (*Selaginella sellaginoides*) og makkose (*Scorpidium scorpidoides*). Intermediær kantvegetasjon finst og i aust med innslag av harerug (*Polygonum viviparum*), myrfiol (*Viola palustris*) og horntorvmose (*Sphagnum auriculatum*). I fattig fastmatte i aust vart sprikjetorvmose (*Sphagnum squarrosum*), skartorvmose (*S. riparium*), og myrmjølke (*Epilobium palustre*) funne.

Inngrep og verneverdi

Det er fleire sætrer i kanten av området, og myra har preg av beite etter kyr. Jamvel vil eg setje myra i verneklasse 2, da ho er stor og velutvikla.

Lokalitet 22. Bergen. Myr mellom Repparåsen og Arnanipa

Kbl. M 711:	1215 IV	UTM:	LN 06,03	H o.h.:	400 m
Flybilette:	-	Areal:	ca. 50 da.	Type:	Terrengdekkjande myr
Oppsøkt:	12.7.78	Vernegr.:	4	Figur:	-

På kartet er det i salen mellom Repparåsen og Arnanipa avmerka eit større myrområde. Det einaste som kan kallast myr er ei smal stripe midt i salen med store eroderte parti. Denne blei ikkje funnen stor nok til grundigare undersøkingar. Elles er det grashei i området dominert av sølvbunke (*Deschampsia caespitosa*). Rett nok finst det små parti med torv innimellom, men dei hang ikkje saman. Som myr har området liten verneverdi.

Lokalitet 23. Bømlo. Myr nord for Andersvatn

Kbl. M 711:	1114 II	UTM:	KM 87,17	H o.h.:	35 m
Flybilette:	4810 B 18-19	Areal:	-	Type:	-
Oppsøkt:	8.7.78	Vernegr.:	Ikkje vurd.	Figur:	-

Området er omtala i ein rapport frå Bergen Museum (Bjørndalen-Odland 1978 s. 29). Området er særleg framheva grunna at brunskjene (*Schoenus ferrugineus*) og brunmyrak (*Rhynchospora fusca*) finst her.

Då eg var på staden, hadde det dei siste døgna regna så mykje at vatnet var omlag ½ m høgare enn til vanleg. Myrene ikring vatnet var oversvømte, og det var uråd å vurdere dei.

Det var heilt i nord at myra ikkje var oversvømt. Her dominerer røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyng (*Erica tetralix*) og pors (*Myrica gale*). I aust er det stor mengd med takrøyr (*Phragmites communis*) ute i vatnet.

Lokalitet 24. Bømlo. Myrer vest for Berge

Kbl. M 711:	1114 II	UTM:	KM 84,17	H o.h.:	35 m
Flybilette:	4810 B 18-19	Areal:	-	Type:	Atlantisk myr
Oppsøkt:	9.7.78	Vernegr.:	4	Figur:	-

Omgivnad og typar

Vest for Berge og sør for Vikavatn finst ei rekkje mindre ombrotiske myrer av atlantisk type, ofte mellom bratte knausar.

Vegetasjon og flora

Myrene er hovudsakleg dominerte av lyngvegetasjon, særleg røsslyng (*Calluna vulgaris*), og klokkelyng (*Erica tetralix*), men også mykje torvull (*Eriophorum vaginatum*) og duskull (*E. angustifolium*).

Heiene har store innslag av purpurlyng (*Erica cinerea*) og oppover vestvendte bergvegger finst somme stader bergflette (*Hedera helix*).

Vest for Vikavatnet er det heivegetasjon der det finst små rike søkk med myrvegetasjon. Her blei brunskjene (*Schoenus ferrugineus*) funnen saman med breiull (*Eriophorum latifolium*) og engstorr (*Carex hostiana*).

Inngrep og verneverdi

Myrene er sterkt påverka av torvtaking og har liten verneverdi. Ein dei

er også sterkt beitepåvirka. Som myrreservat har området liten verdi, men sett under eitt som eit kulturlandskap har det større verdi og særleg heiene var fine.

Lokalitet 25. Bømlo. Myr nord for Eidesfjell

Kbl. M 711:	1114 II	UTM:	KM 85,13	H o.h.:	50 m
Flybilette:	4810 B 17-18	Areal:	ca. 25 da.	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	8.7.78	Vernegr.:	3	Figur:	12

Omgivnad og type

Myrområdet ligg mellom Gurhildfjellet og Eidesfjellet, og er i aust avgrensa av riksveg 541 (Økonomisk kartverk AF 038-5-4 Langevåg). I aust grensar myra til ein vegfylling og eit gjerde. Bratte kollar finst i nord og sør, og myra grensar til eit steingjerde i sørvest. Ho vert drenert med ein bekk mot vest. Det er ei flatmyr med vekslande vegetasjon.

Myra er omtala s. 22 i Bjørndalen & Odland (1978).

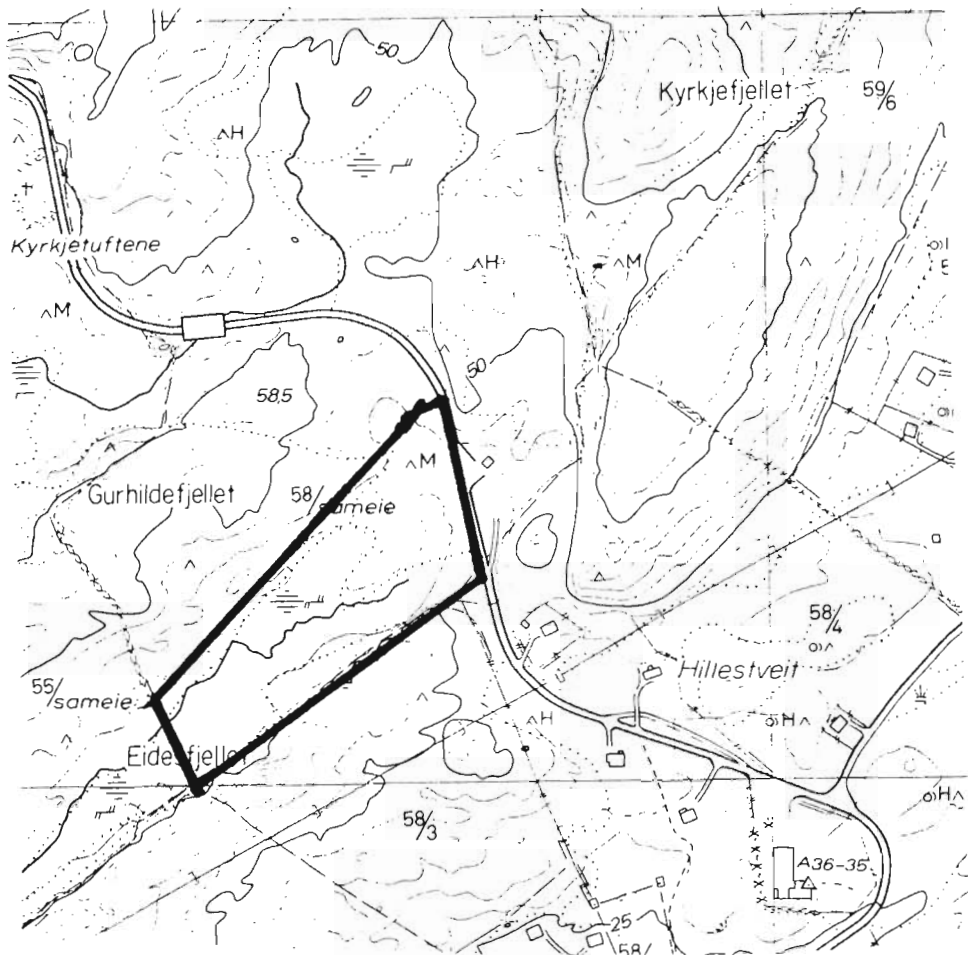
Vegetasjon og flora

Heilt i aust er det eit mindre, rikt parti med hjartegras (*Briza media*), breiull (*Eriophorum latifolium*), engstorr (*Carex hostiana*), loppestorr (*C. pulicaris*) og grønnstorr (*C. tumidicarpa*). I botnsjiktet dominerte brunklomose (*Drepanocladus revolvens*), makkrose (*Scorpidium scorpidoides*) og stjernemose (*Campylium stellatum*). Omlag 10 % av myra har slik vegetasjon. Resten av myra har ymse former for fattig og intermediær vegetasjon. Omlag 30 % av myra har fattige tuver dominerte av røsslyng (*Calluna vulgaris*) og klokkelyng (*Erica tetralix*) i feltsjiktet, og vortetormose (*Sphagnum papillosum*), rødtormose (*S. rubellum*) og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*) i botnsjiktet.

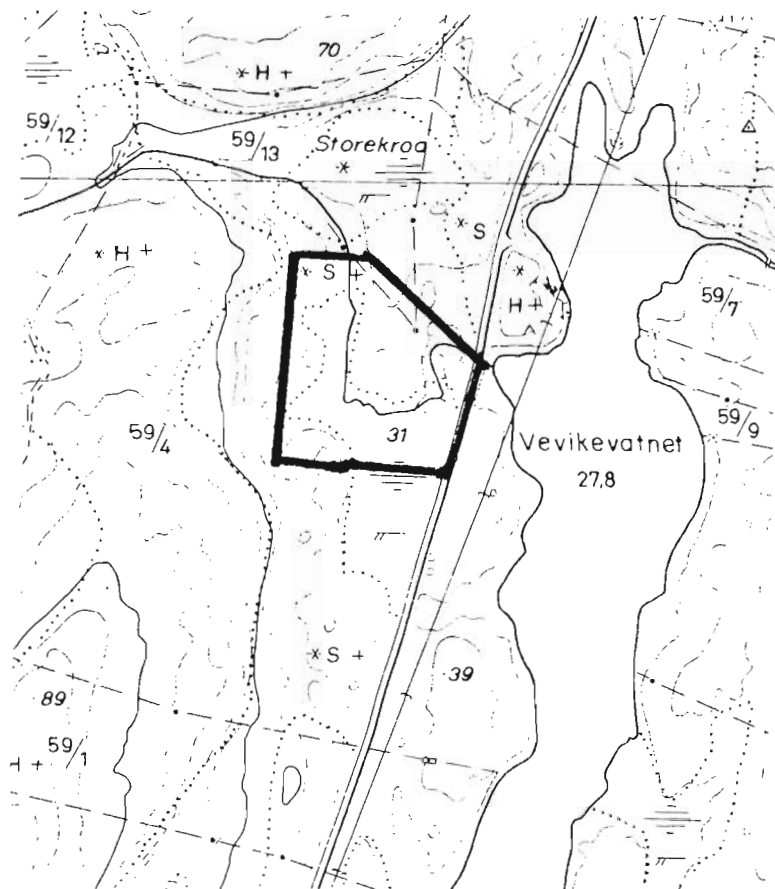
50 % av myra har intermediær fastmatte prega av blåtopp (*Molinia caerulea*), rome (*Narthecium ossifragum*), tepperot (*Potentilla erecta*), loppestorr og stjernestorr (*Carex echinata*).

Eit mindre område (omlag 5 % av myra) er dominert av takrøyr (*Phragmites communis*) med vortetormose i botnen.

På lausbotn dominerer kvitmyrak (*Rhynchospora alba*) og i pyttar står dike-soldogg (*Drosera intermedia*) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*). I bekken står grøftesoleie (*Ranunculus flammula*) og kysttjønnaks (*Potamogeton poligonifolius*).

Figur 12. Myr nord for Eidesfjell.
(Utsnitt av økonomisk kartverk AF 038-5-4 Langevåg).

Figur 13. Myr vest for Vevikevatn.
(Utsnitt av økonomisk kartverk AF 038-5-2 Vorlandsvågen).

Inngrep og verneverdi

Rikmyrpartiet er lite og svært påverka av vegfyllinga og søppel. Elles blei det ikkje oppdaga inngrep. Myra er lita, og er difor ikkje satt høgare enn vernegruppe 3.

Lokalitet 26. Bømlo. Myrer sørvest for Olderdalen

<i>Kbl. M 711</i>	1114 I	<i>UTM:</i>	KM 91,33	<i>H.o.h.:</i>	50 m
<i>Flybilette:</i>	AMS: LSV 47A+48, 7311A-7312	<i>Areal:</i>	80 da	<i>Type:</i>	Flatmyr
<i>Oppsøkt:</i>	9.7.78	<i>Vernegr.:</i>	2	<i>Figur:</i>	11

Omgivnad og type

Området ligg nord og aust for nordenden av Langavatnet og ikring myrene veks det lyng- og bregnerik furuskog. Myrene har drenering i ulik retning, men vatnet samlast i ein bekk som renn ut i tjernet i sørvest. Området inneheld flatmyr, eit tjern og ei svakt hellande myr.

Vegetasjon og flora

Det meste av området har fattig fastmatte dominert av blåtopp (*Molinia caerulea*), rome (*Narthecium ossifragum*), tepperot (*Potentilla erecta*) i feltsjiktet, og vortetormose (*Sphagnum papillosum*) og kjøtt-tormose (*S. magellanicum*) i botnsjiktet.

20-30 % av myrflatene har tuver der røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyng (*Erica tetralix*), pors (*Myrica gale*) og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*) dominerer.

Myra ned mot tjernet i sørvest har intermediær mjukmatte dominert av trådstorr (*Carex lasiocarpa*), dystorr (*C. limosa*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*) og vanleg myrklegg (*Pedicularis palustris*). På lausbotn står nykkesev (*Juncus stygius*) og dikesoldogg (*Drosera intermedia*). I kanten av tjernet står kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), dikesoldogg og småpiggnopp (*Sparganium minimum*).

I kanten av myra står intermediær vegetasjon med dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), myrsaulauk (*Triglochin palustre*), nykkesev og grønnstorr (*Carex tumidicarpa*).

Særleg interessant er funnet av nykkesev, som er ein art med austleg utbreiing.

Inngrep og verneverdi

Noko hogst i skogkanten i nordaust, elles ingen inngrep. Myrene er fine, varierte og typiske for kyststrøka. Området bør vernast som ein heilskap saman med tjernet.

Lokalitet 27. Bømlo. Myr vest for Olderdalen

<i>Kbl. M 711:</i>	1114 I	<i>UTM:</i>	KM 91,33	<i>H o.h.:</i>	50 m
<i>Flybilette:</i>	AMS LSV 47A+48 7311A-7312	<i>Areal:</i>	30 da.	<i>Type:</i>	Flatmyr
<i>Oppsøkt:</i>	9.7.78	<i>Vernegr.:</i>	3	<i>Figur:</i>	11

Omgivnad

Myra er omgjeven av lyng- og bregnerik furuskog. Ho vert drenert ved ein bekk som renn ut i sør. Ho er vel avgrensa med låge kollar på alle kantar, med unntak av sørenden som grensar til ei hogstflate.

Vegetasjon og flora

Myra har fattig, tuvedominert vegetasjon. Myrflata har fastmatte dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyng (*Erica tetralix*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), og vortetorvmose (*Sphagnum papillosum*). Innslag av duskull (*Eriophorum angustifolium*) og blåtopp (*Molinia caerulea*) syner at det ikkje er ei ombrotrof myr. Tuvne dominerer myra og har røsslyng, klokkelyng, bjønnskjegg, tepperot (*Potentilla erecta*), kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*) og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*) som dei viktigaste artane.

I samband med små pytter er det intermediær vegetasjon med smalsoldogg (*Drosera anglica*), dikesoldogg (*D. intermedia*), gytjeblærerot (*Utricularia intermedia*), kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), makkose (*Scorpidium scorpidoides*) og blodmose (*Calliargon sarmentosum*) som dei viktigaste artane.

Fløyelstorvmose (*Sphagnum molle*) og blåmose (*Leucobryum glaucum*) står i kanten av myra.

Inngrep og verneverdi

Ei kraftline går over myra i nord. Ho grensar i aust og sør til område med hogst og skogplanting, men sjølv myra er urørt. Myra er fin og av ein spesiell type. Det at myra er lita og at det er ein del inngrep rundt ho, minkar verneverdien noko.

Lokalitet 28. Bømlo. Myr V for Vevikvatn

Kbl. M 711:	1114 II	UTM:	KM 87,16	H o.h.:	30 m
Flybiletete:	-	Areal	7 da.	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	8.7.78	Vernegr.:	3	Figur:	13

Omgivnad og typar

Bjørndalen og Odland har skreve om ei høgmyr mellom Storekroa og Vevikvatnet (Bjørndalen & Odland 1978 s. 23-25). Denne myra blei oppsøkt, men er så påverka av torvtaking, samstundes at ho er svært lita, at ho ikkje er verneverdig. Andre inngrep er vegen som går i aust og ei telefonline i vest.

Nord for den ombrotrofe delen blei det funnen ei rik flatmyr som er meir verneverdig, og verneforslaget gjeld berre denne myra.

Kring myra veks det lyng- og urterik furuskog. Myra vert drenert ved ein bekk som fyrst renn mot sør og svingar så mot aust og renn ut i Vevikvatnet.

Vegetasjon og flora

Myra er kledd med 2-4 m høge furutre (*Pinus sylvestris*) og har eit busksjikt av pors (*Myrica gale*) spreidd over heile myrflata.

Vegetasjonen er rik med breiull (*Eriophorum latifolium*), engstorr (*Carex hostiana*), loppestorr (*C. pulicaris*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), svarttopp (*Bartsia alpina*), rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*) og blanktorvmose (*S. subnitens*). Dette elementet er særleg bunde til kantane av myra. På myrflata er pors og blåtopp (*Molinia caerulea*) dominerande. På særleg fuktige stader stod mykje elvesnelle (*Equisetum fluviatile*).

Myra har og ein del tuver dominert av røsslyng (*Calluna vulgaris*).

Inngrep og verneverdi

Denne rike flatmyra har ingen inngrep. Jamvel er ho svært lita, og kan difor ikkje få høgaste verneverdi. Typen er jamvel sjeldsynt og interessant, og myra bør vernast i gruppe 3.

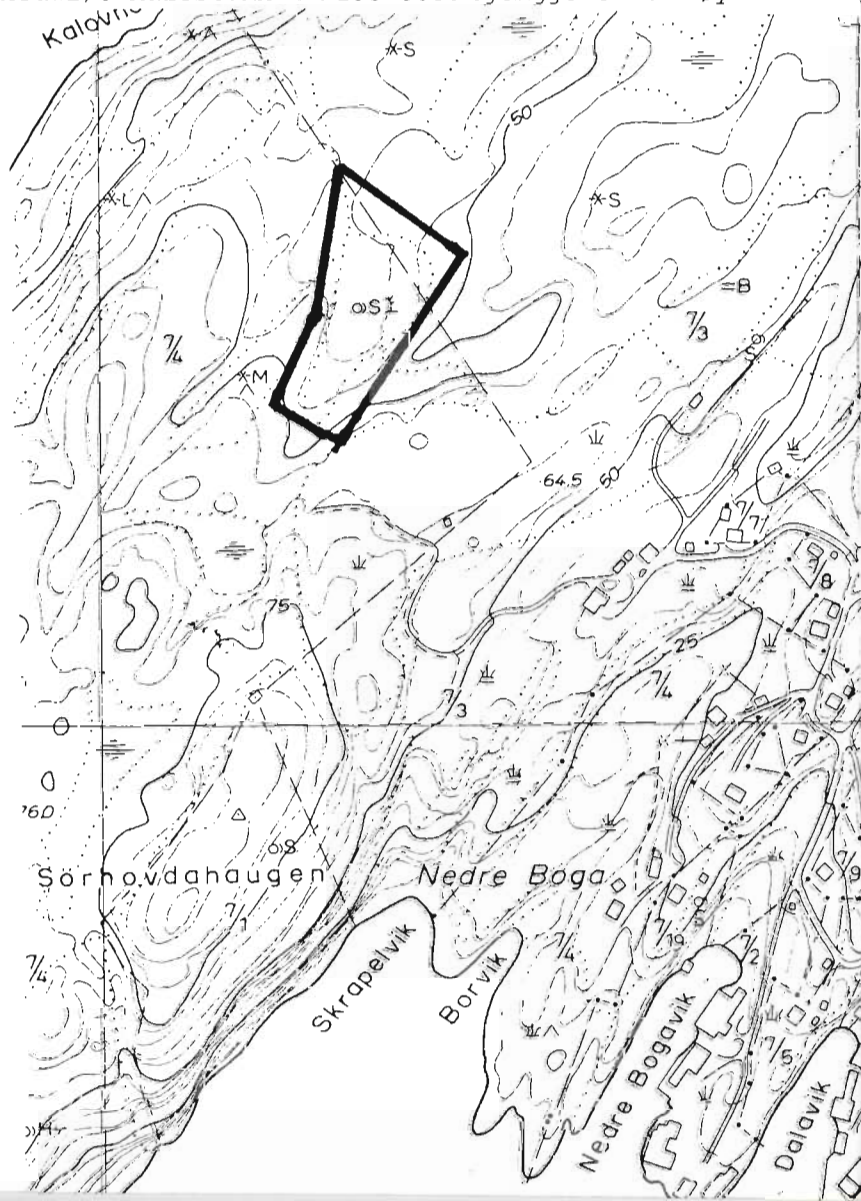
Lokalitet 29. Etne. Myrer nord for Forvatn (sør for Fossastøl)

Kbl. M 711:	1214 II	UTM:	LM 28-30, 10-13	H o.h.:	400-600 m
Flybiletete:	2225 H 4-6	Areal:	Fleire km ²	Typar:	Bakkemyr, flatmyr og terrengdekkjande myr
Oppsøkt	7.7.78	Vernegr.:	1b	Figur:	14

Figur 14. Etne. Myrer N for Forvatn.

— minsteforslag for vern.   ---- lågarliggjande område som også lyt vernast.
(Utsnitt av gradteigkart Vikedal). Målestokk 1 : 100 000. Gjengjeve med løyve frå NGO.

Figur 15. Myr nord for Bogøyvik.

(Utsnitt av økonomisk kartverk
AK 053-5-3 Bogøy).

Det er skreive om lokaliteten på grunnlag av Moen, A. (in prep.).

Komplekstype/struktur

Store myrlandskap der myrene dekkjer meir enn 50 % av arealet. Bakkemyrer dominerer, vanlegast med 3-12° helling, men det finst også bratte myrer med opptil 20° helling. I dalbotnene er det flatmyrer og på åsane er det terrengdekkjande myr. Ofte finst det utformingar som dannar overgangstypar mellom minerotrofe typar og terrengdekkjande myr. Myrene over 500 m o.h. har store erosjonskompleks.

Flora

Av nordlege artar er dvergbjørk (*Betula nana*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) vanlege. Blystarr (*Carex livida*) og snipestorr (*C. rariflora*) finst også. Mange kystplantar er også vanlege, mellom anna klokkeling (*Erica tetralix*), rome (*Narthecium ossifragum*), storbjønnskjegg (*Scirpus caespitosus* subsp. *germanicus*), kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*) (på tuver til 540 m o.h.), fløyelstorvmose (*S. molle*). Dessutan finst heitorvmose (*S. strictum*), og i nord finst myrkråkefot (*Lycopodium inundatum*) og heiblåfjør (*Polygala serpyllifolia*). I nord finst også rikmyrartar som bjønbrodd (*Tofieldia pusilla*), gulstorr (*Carex flava*), og breiull (*Eriophorum latifolium*).

Vegetasjon

Fattigmyrvegetasjonen dekkjer langt over 90 % av myrene. Rikmyr er berre registrert ved Fossastøl. Ombrotrofmyr finst flekkvis, hovudsakleg som tuvevegetasjon. I tuvevegetasjonen dominerer fylgjande artar i botnsjiktet: Gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*), rusttorvmose, kysttorvmose, kjøtt-torvmose (*Sphagnum magellanicum*) og furutorvmose (*S. nemoreum*).

Dei store fattigmyrene vert dominerte av fastmatter, men ofte kjem røsslyng (*Calluna vulgaris*) inn. Dessutan finst mykje lausbotnvegetasjon i form av erosjonsfurar og liknande. Mjukmatter er meir sjeldsynt. Vegetasjonen er triviell.

Inngrep

Ved Fossastøl er det samarbeiteanlegg og bilveg. Traktorveg går mellom Fossastøl og Holmavatnet, og det er djupe traktorspor fleire stader. Hytter og sætrer finst spreidd. Området er beita av husdyr.

Diverse

Skoggrensa av bjørk går til vanleg 450-500 m o.h., meir sjeldsynt opp i 600 m o.h. Furuskog finst i dei lågareliggande delane. Fukthei og nakent berg vekslar med myrene over skoggrensa.

I grenseområda mellom Rogaland og Hordaland er det store myrområde fleire stader. Ut frå våre undersøkingar i marka og studia av flybilette er det klårt at myrene omkring Forvatnet og Holmavatnet har høgaste verneverdi. Det vil vere av stor verdi å få sikra myrer innafor dei lågareliggande delane i tilknytting til dei store myrlandskapa. Rikmyr er registrert berre ved Fossastøl. Myrtypen er nok sjeldsynt, men ein kan ikkje sjå bort frå at han også finst andre stader i området.

På figur 14 er det teikna inn eit minstealternativ som tek med dei største myrene innan dei sentrale delane. Attåt må ein søkje å få med låglandstypar, helst både ved Forvasselvi/Ingriddalen og i nord.

Lokalitet 30. Etne. Myrer nord for Ilsvatn og ved Høylandstoska

<i>Kbl. M 711:</i>	1214 II	<i>UTM:</i>	LM 30-33,13-14	<i>H o.h.:</i>	350-600 m
<i>Flybilette:</i>	2225 H 6-9	<i>Areal:</i>	ca. 1.5 km ²	<i>Typar:</i>	Bakkemyr, flatmyr, terrengdekkjande myr
<i>Oppsøkt:</i>	7.7.78	<i>Vernegr.:</i>	2	<i>Figur:</i>	14

Det er skreve om lokaliteten på grunnlag av Moen, A. (in prep.).

Komplekstype/struktur

Bakkemyrer med opptil 15° helling dominerer. Flatmyrer er vanlege, medan små ombrotrofe parti finst ved Høylandstoska, og terrengdekkjande myrelement finst nord for Ilsvatn.

Flora

Suboseaniske artar er vanlege. Heiblåfjør (*Polygala serpyllifolia*) finst. Kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*) finst på tuvtoppane.

Vegetasjon

Fattig fastmattevegetasjon er dominerande. Små ombrotrofe tuveparti finst. Lausbotn er vanleg i eroderte parti.

Inngrep

Det går ein traktorveg og det er grøfta noko vest for Høylandstoska. Grøfting er gjort på myr LM 321,749. Ilsvatnet er regulert og fleire hytter ligg nord for vatnet.

Diverse

Dei store myrlandskapa nord for Ilsvatnet ligg over skoggrensa, omlag 600 m o.h. Myrene ligg i same høgdenivå som myrene nord for Holmavatn (sjå lokalitet 29) og myrtypar og vegetasjon har stor likskap. Det synast ikkje naudsynt å verne meir enn eit av desse områda, og da vert myrene nord for Forvatn prioriterte.

Myrene ved Høylandstoska ligg omlag 300 m o.h., og dei representerar andre typar. Her finst ombrotrof tuvevegetasjon der det også er furu. Det vil vere av stor verdi å få med nokre av desse låglandsmyrene saman med eit større verneområde som vert dominert av høgareliggjande myrer (sjå vidare omtale under lokalitet 29).

Lokalitet 31. Fusa. Myr nord for Bogøyvik

<i>Kbl. M 711:</i>	1215 IV	<i>UTM:</i>	LM 11,85	<i>H o.h.:</i>	30-40 m
<i>Flybilette:</i>	4810 F 30-31	<i>Areal:</i>	ca. 540 da.	<i>Type:</i>	Flatmyr
<i>Oppsøkt:</i>	5.7.78	<i>Verneogr.:</i>	2-(3)	<i>Figur:</i>	15, 18.

Omgivnad og type

Myra ligg i ein dal omlag $\frac{1}{2}$ km nord for Bogøyvik. Ein bekk renn igjennom myra. Rundt myra veks det ein lyngrik furuskog. Berggrunnen er av kambro-silur. Bekken drenerer myra mot nord. I nordvest grensar myra til ei fukteng.

Vegetasjon og flora

Myra er skogkledd med opptil 6 m høge svartor (*Alnus glutinosa*). Feltsjiktet vert dominert av fattig vegetasjon med slåttestorr (*Carex nigra*) og myrsnelle (*Equisetum palustre*). Sumptorvmose (*Sphagnum palustre*) dominerer i botnsjiktet. Stort innslag er det også med stjernestorr (*Carex echinata*), myrmaure (*Galium palustre*), og myra har store tuver med lyssev (*Juncus effusus*).

I bekken gjennom myra står grøftesoleie (*Ranunculus flammula*) og vanleg tjønnaks (*Potamogeton natans*), og eit særskilt fuktig parti er dominert av småpiggknopp (*Sparganium minimum*).

I nordaust er det eit mindre, fattig element dominert av rome (*Narthecium ossifragum*), klokkelyng (*Erica tetralix*), blåtopp (*Molinia caerulea*) og pors (*Myrica gale*).

I kanten i aust er det eit rikt parti med loppestorr (*Carex pulicaris*), grønnstorr (*C. tumidicarpa*), myrsaulauk (*Triglochin palustre*), dysev (*Juncus kochii*), hundekvein (*Agrostis canina* var. *mutica*), brun-klomose (*Drepanocladus revolvens*).

På myra finst også små, spredde tuver med torvull (*Eriophorum vaginatum*).

På ein flekk i kanten av myra i aust står skogfredlaus (*Lysimachia nemoreum*).

Nokre flekkar er dominerte av bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*).

Inngrep og verneverdi

Myra er noko beitepåvirka. Eit gjerde stenger eit drag i aust, men dette er heilt i kanten av myra. Det er hogd i lia sør for myra. Myra er ømfintleg for tråkk. Myra er av ein svært spesiell type og er derfor verneverdig sjølv om ho er lita. Ytterlege undersøkingar er påkrevde avdi det kan finnast myrer av same type i området som kan hende er meir verneverdige.

Lokalitet 32. Kvinnherad. Ulvånes, myr sør for Bussevik

Kbl. M 711:	1215 III	UTM:	LM 23,56	H o.h.:	25 m
O-kart:	Strandulvs. nr.1 "Steinane"	Areal:	25 da	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	5.7.78 og 10.7.78.	Vernegr.:	1c	Figur:	16, 17

Omgivnad og type

Kor myra ligg kjem fram av O-kartet. Ho har lyng- og urterik furuskog kring seg, og berggrunnen er kambro-silur. Myra vert drenert ved ein bekk som renn ut frå myra i nord. Myra er ei flatmyr. Myra blei synt oss av cand.real. Jan Berge som også har undersøkt myra (ikkje publisert).

Vegetasjon og flora

Myra er variert, men har hovudsakleg intermediær til ekstremrik vegetasjon. Den ekstremrike vegetasjonen dekkjer omlag 60 % av myra og er dominert av brun-skjene (*Schoenus ferrugineus*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*) og engstorr (*Carex hostiana*). Mykje rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*) er det i botnsjiktet saman med brun-klomose (*Drepanocladus revolvens*), makkrose (*Scorpidium scorpidoides*) og stjernemose (*Campylium stellatum*).

STRAND-ULV'S O-KART NR. 1

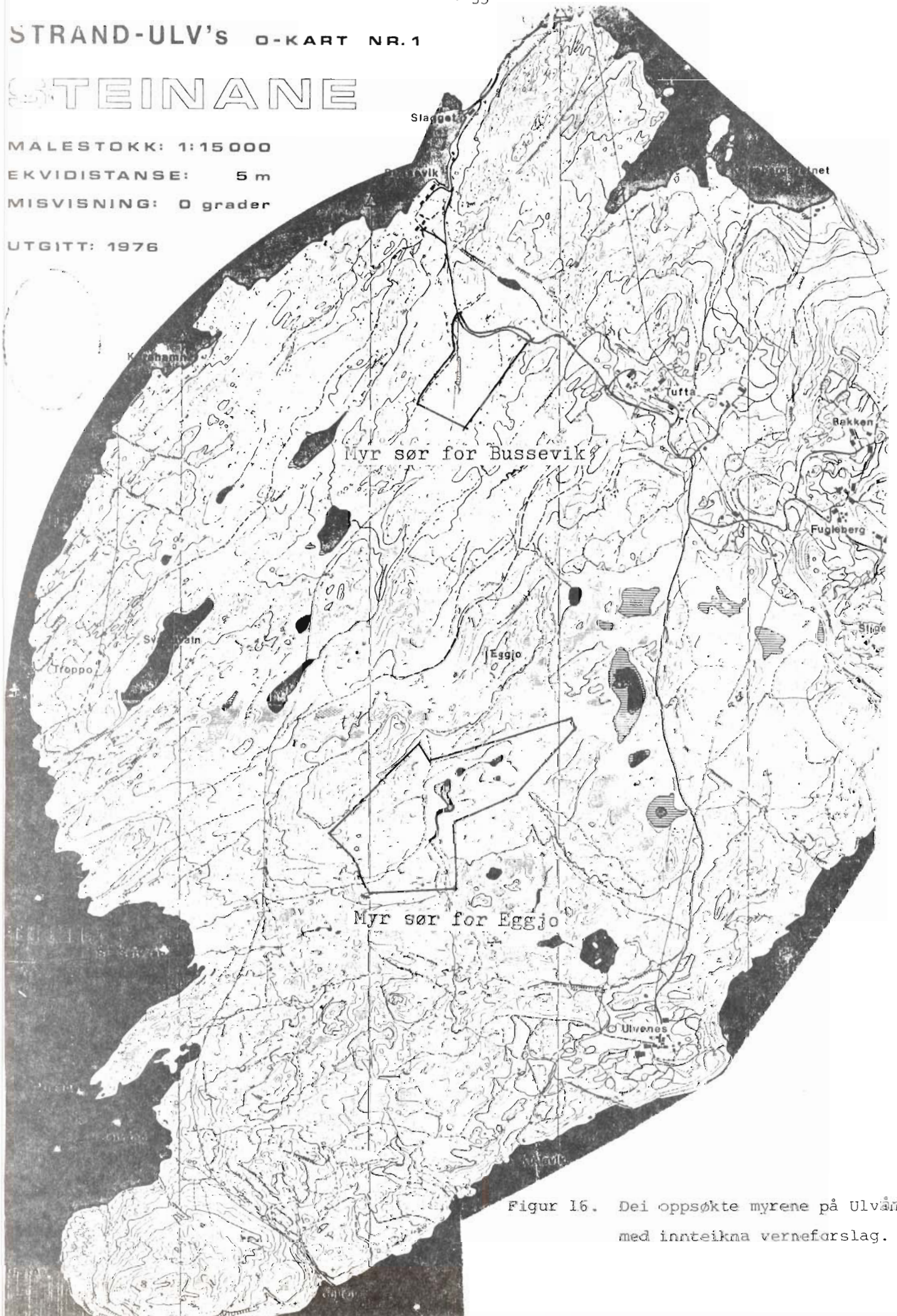
STEINANE

MALESTOKK: 1:15 000

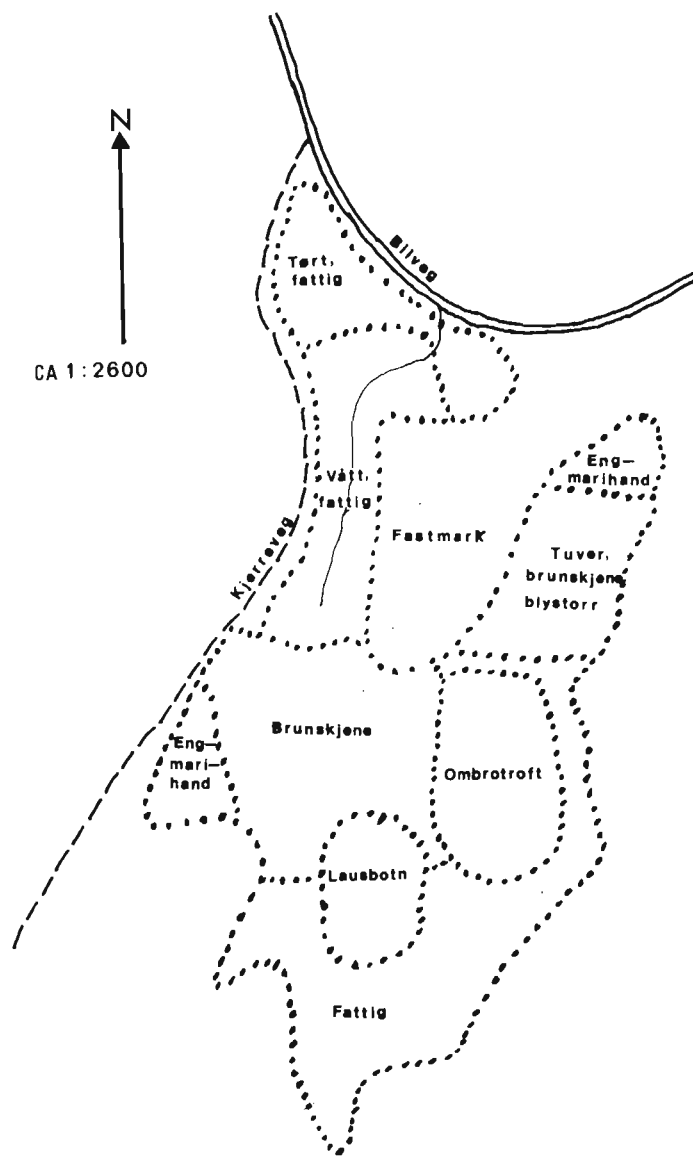
EKVIDISTANSE: 5 m

MISVISNING: 0 grader

UTGITT: 1976

Figur 16. Dei oppsøkte myrene på Ulvånes med innteikna verneforslag.

Figur 17. Enkel skisse over myr sør for Bussevik.
Dominerande artar eller vegetasjon er skrevne på.

I nordaust står brunskjene i tuver av gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*), men truleg med røttene i minerotroft vatn. pH blei her målt til 5.8-5.9; medan det elles i brunskjenesamfunna var ein pH på 6.5-6.7.

Her i nordaust står den austlege arten blystorr (*Carex livida*) saman med dikesoldogg (*Drosera intermedia*).

Midt på myra er det eit lausbotnsamfunn med intermediær vegetasjon med dikesoldogg, kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), brunmyrak (*R. fusca*), sevblom (*Scheuchzeria palustris*) og nykkesev (*Juncus stygius*). Dette går over i mjukmatte med sveltull (*Scirpus hudsonianus*), trådstorr (*Carex lasiocarpa*), dystorr (*C. limosa*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), pors (*Myrica gale*) og myggblom (*Hammarbya paludosa*).

I søraust er det ein ombrotrof del med tuver dominerte av røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyng (*Erica tetralix*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*), kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*) og rødtorvmose (*S. rubellum*). Mellom tuvene dominerer dvergtorvmose (*S. tenellum*). Denne delen er kledd med furu (*Pinus sylvestris*) og bjørk (*Betula pubescens*). Den ombrotrofe delen går over i fattig vegetasjon dominert av pors, blåtopp (*Molinia caerulea*) og duskull (*Eriophorum angustifolium*).

Myra vert drenert i nordvest, og der er eit svært fuktig parti dominert av trådstorr og innslag av dikesoldogg, smalsoldogg (*Drosera anglica*), bukkeblad, pors og kysttjønnaks (*Potamogeton polygonifolius*). Der dreneringa samlast i ein bekk vert myra tørrare og får fattig vegetasjon dominert av blåtopp med innslag av pors og klokkelyng.

Myra er rik på artar, og har ei rekkje som er særst interessante. Størst interesse er knytta til brunskjene, engmarihand, myggblom, blystorr, sveltull og brunmyrak.

Inngrep og verneverdi

Ei telefonline går i vestkanten av myra og parallelt med denne ein vinterveg. Myra vert avgrensa av ein kjerreveg i vest og av eit gjerde og ein bilveg i nord. Desse inngrepa har lita tyding.

Myra er av ein sjeldsynt type og må vernast. Sjå elles under lokalitet 33.

Lokalitet 33. Kvinnherad. Ulvånes, myr sør for Eggjo

Kbl. M 711:	1214 IV	UTM:	LM 23,55	H o.h.	75 m
O-kart:	Strand-ulvs nr. 1 "Steinane"	Areal:	40 da.sjølve myra, verne- forsl.: 115 da.	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	10.7.78	Vernegr.:	1c	Figur:	16, 19

Omgivnad og type

Kor myra ligg kjem fram av O-kartet. Ho har lyng- og urterik furuskog ikring seg, og berggrunnen er kambrosilur. Myra er ei flatmyr, og ho vert drenert ved ein bekk som renn ut i sørvest. Cand. real. Jan Berge fortalte oss om denne myra og han har sjølv undersøkt ho (ikkje publisert).

Vegetasjon og flora

I nordaust er det eit smalt, lite sig ned mot myra dominert av breiull (*Eriophorum latifolium*). Myra har i nordaust ekstremrik fastmatte dominert av brunskjene (*Schoenus ferrugineus*) og breiull med innslag av engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*). Brunskjene er elles spreidd over heile den nordlege delen av myra. Denne har tuver med røsslyng (*Calluna vulgaris*), klokkelyg (*Erica tetralix*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), blåtopp (*Molinia caerulea*), rome (*Narthecium ossifragum*) og kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*), og mellom tuvane står vortetorvmose (*S. papillosum*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*) og rødtorvmose (*S. rubellum*).

I pytter og på lausbotn er det intermediær vegetasjon med kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), brunmyrak (*R. fusca*), dikesoldogg (*Drosera intermedia*) og nykkesev (*Juncus stygius*).

I sør er det eit parti dominert av trådstorr (*Carex lasiocarpa*). Her er det også fastmatte med fattig vegetasjon av pors (*Myrica gale*), røsslyng, klokkelyg, blåtopp, rome og bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*). I tuver står kysttorvmose.

Heilt lengst i sør er eit parti med 40 cm høge tuver med røsslyng, klokkelyg, pors, bjønnskjegg, kysttorvmose og gråmose (*Rhacomitrium lanuginosum*).

I aust er det ei sidemyr på litt høgare nivå. Ho er kledd med spredde furu (*Pinus sylvestris*) og bjørk (*Betula pubescens*) og har tuver av omlag same type som dei i forrige avsnitt. Hovudmyra har i nord også nokre spredde furu og bjørk.

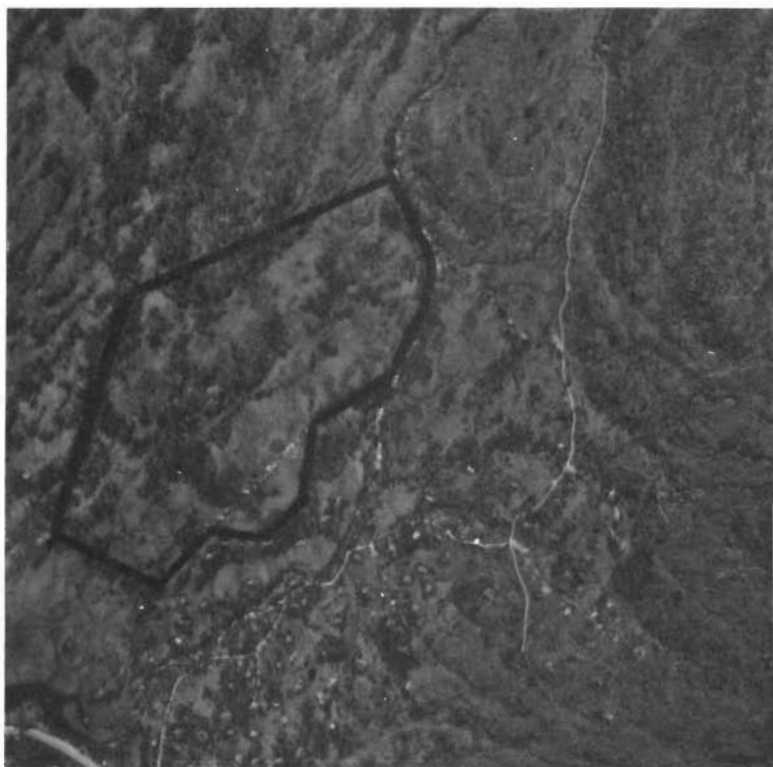
Myra er rik på artar, og av dei mest interessante som blei funne kan nemnast brunskjene, engmarihand, brunmyrak, småblærerot (*Utricularia minor*), pærekumose (*Splachnum ampullaceum*), og rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*).

Figur 18. Myr nord for Bogøyvik. Mot nordvest. Foto: JEK.

Figur 19. Myr sør for Eggjo. Lausbotnparti med brunmyrak. Foto: JEK.

Figur 20. Myrer vest for Longvatni.
(Utsnitt av flybilette 4600 C1 Fjellanger Widerøe A/S).

Figur 21. Myr nordvest for Opelandtjern.
(Utsnitt av flybilette 4600 G9 Fjellanger Widerøe A/S).

Inngrep og verneverdi

Myra har ingen inngrep. Ho lyt sjåast i samanheng med lokalitet 32, og begge må vernast då dei fyller kvarandre ut. For å få sikra nedslagsfeltet til myra er det i verneforslaget tatt med ein skikkeleg sone rundt sjølve myra. Ei likeins sone bør også takast med ved vern av lokalitet 32 (er ikkje teikna inn i verneforslaget).

På Ulvånes er det fleire rik- og ekstremrike myrer som ikkje vart oppsøkte. Det er difor mogeleg at det fins fleire myrer i området som lyt sikrast, så fleire undersøkingar er på sin plass. Jan Berge, som har gjort ein del undersøkingar i området, heldt dei to myrene det her er skreve om som dei beste. Desse myrene (og kan hende nokre fleire) lyt sikrast som reservat og resten av myrene lyt takast med i eit større landskapsvernområde.

Lokalitet 34. Kvam. Myrer vest for Longvatni

<i>Kbl. M 711:</i>	1215 I	<i>UTM:</i>	LM 34,96	<i>H o.h.:</i>	350-400 m
<i>Flybiletet:</i>	4600 Cl-3	<i>Areal:</i>	Verneforslaget	<i>Type:</i>	Bakkemyr og flatmyr
			230 da.		
<i>Oppsøkt:</i>	14.7.78	<i>Vernegr.:</i>	2	<i>Figur:</i>	20

Omgivnad og type

I dalbotnen vest for Longvatni ligg ei stor flatmyr. Ho er ikkje teke med i verneforslaget, grunna dei store inngrepa. Verneforslaget gjeld bakkemyrene sør for vestenden av den store flatmyra og dei ligg omlag 1 km vest for Longvatni, sjå figur 20.

Omgivnadene er urterik bjørkeskog. Myrene vert drenerte mot nord.

Vegetasjon og flora

Flatmyra

Vegetasjonen er hovudsakleg fattig dominert av artar som flaskestorr (*Carex rostrata*), sveltstorr (*C. pauciflora*) og vortetorvmose (*Sphagnum papillosum*).

I kanten i sør finst rikare kantvegetasjon med breiull (*Eriophorum latifolium*), grønnstorr (*Carex tumidicarpa*), sevblom (*Scheuchzeria palustris*), krypsev (*Juncus bulbosus*), skogsev (*J. alpinus*), stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus revolvens*) og makkemose (*Scorpidium scorpidoides*).

Myra har mange små eroderte parti etter tråkk og etter beltetraktor. Her står mykje myrkråkefot (*Lycopodium inundatum*), og fløyelstorvmose (*Sphagnum molle*).

Bakkemyrene

Desse har 10-18⁰ helling mot nord og har hovudsakleg fattig vegetasjon av ulike typar. Ein type er dominert av torvull (*Eriophorum vaginatum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), sveltstorr, vortetormose og kjøtt-torvmose (*Sphagnum magellanicum*). Ein annan type har stort innslag av rome (*Narthecium ossifragum*) og blåtopp (*Molinia caerulea*). På flatare, fuktigare delar kan trådstorr (*Carex lasiocarpa*) vere dominerande.

Ei av bakkemyrene har rik vegetasjon med mykje breiull.

Ei av myrene har svak danning av strengar.

Gulstorr (*Carex flava*) vart funnen i den rike vegetasjonen.

Inngrep og verneverdi

Rundt ikring i området er det bygd mange hytter, noko som har satt sitt preg på omgivnadene. Over flatmyra er det fleire spor etter beltetraktor og mykje tråkk av krøtter. Noko av myra er også grøfta og gått over til fastmark. På grunn av desse inngrepa er flatmyra lite verneverdig (gruppe 4).

Verneforslaget gjeld ein del av bakkemyrene. Desse er utan inngrep, og berre påverka av ferdsel i samband med hyttene. Om denne ferdselen vert regulert til stier rundt verneområdet, skulle denne ha liten innverknad på myrene. Bakkemyrene er satt i vernegruppe 2 av di dei er store og med fin og variert utforming.

Lokalitet 35. Voss. Myr nordvest for Opelandtjern

Kbl. M 711:	1316 III	UTM:	LN 65,22	H o.h.:	250 m
Flybilete:	4600 G9-10	Areal:	verneforslag 70 da	Type:	Flatmyr
Oppsøkt:	2.7.78	Vernegr.:	2-3	Figur:	21

Omgivnad og type

Myra har ikring seg furuskog, frå tørre lavdominerte typar til fuktskogtypar. Myra er ei flatmyr og vert drenert mot nordvest. Myra har tre delmyrer.

Vegetasjon og flora

Myra har spredde små (½-1 m høge) furutre (*Pinus sylvestris*).

Myra har store, fattige mjukmatter med kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), dystorr (*Carex limosa*), smalsoldogg (*Drosera anglica*), vortetormose (*Sphagnum*

papillosum), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*) og dvergtorvmose (*S. tenellum*). I søraust er det innslag av sevblom (*Scheuchzeria palustris*) og bleiktorvmosar (*Sphagnum flexuosum* s.lat.).

Fastmattene har fattig vegetasjon dominerte av bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*) og torvull (*Eriophorum vaginatum*). Einskilde stader er flaskestorr (*Carex rostrata*) dominerande. Det er også store innslag med tranebær (*Oxycoccus quadripetalus*).

I nordvest er det ei delmyr som er kledd med 1-2 m høge furutre og noko bjørk (*Betula pubescens*). Her er det låge, ombrotrofe tuver med torvull, molte (*Rubus chamaemorus*), røsslyng (*Calluna vulgaris*), krekling (*Empetrum* sp.), blokkebær (*Vaccinium uliginosum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), islandslav (*Cetraria islandica*), grå reinlav (*Cladonia rangiferina*), kvitkrull (*C. stellaris*) og pigglav (*C. uncialis*). Mellom tuvane veks torvull, bjønnskjegg, kvitlyng (*Andromeda polifolia*), vortetorvmose, kjøtt-torvmose og dvergtorvmose.

I nord er den tredje og minste delmyra. Ho vart ikkje undersøkt, då vi mangla flybilete då vi var ute i felten. Nord for denne ser det på flybilete ut for å vere ei fjerde myr, men vegen skiller denne myra frå dei andre.

Inngrep og verneverdi

Ein veg går i nordaustkanten av myra, men er skilt frå ho med ein smal kant med skog. I denne skogen er det tømt noko søppel. Eit hus er bygd på den andre sida av vegen, i nærleiken av myra. Elles verka myra ganske urørt.

Myra har fin utforming, men er av ganske vanleg type. Ho har fått plass i gruppe 2, men då ho er lita, er gruppe 3 kan hende ein rettare plass for ho, særleg avdi det kan finnast myrer i området som kan vere like fine eller betre. Her trengst det fleire undersøkingar.

ANDRE LOKALITETAR

Radøy

Her er det store område med kystbunden ombrotrof myr. Noko torv er teke (Kjell Ivar Flatberg, pers. medd.). Myrene er ikkje undersøkte i vernesamanhang.

Lokalitet 11. Stord. Myrer nordvest for Solhaug

Kjell Ivar Flatberg oppsøkte desse myrene på nytt i 1978 for å undersøkje om det var gjort noko inngrep sidan 1971. Ei grøft er lagt langs veggen, og det er satt nokre merkjestikker ute på myra. Elles er det ingen inngrep, og verneverdien av myra er uendra.

Austrheim. Lyngoksen

Kbl. M 711: 1116 IV.   *UTM:*   KN 70-71, 47-48.

Peter Emil Kaland meiner det her er utvikla terrengdekkjande myr, men det er teke mykje torv. Myrene er kan hende verneverdige ut frå ein kulturhistorisk synsmåte. (P. E. Kaland pers.medd.).

KONKLUSJON

Til slutt vil eg gje ei samla vurdering av alle dei myrene som er oppsøkte i Hordaland i samband med myrreservatplanen.

Lokalitet 5, myrlandskap nordaust/aust for Vestrevatn har framleis høgste verneprioritet. Dette landskapet representerer ein furukledd, ombrotrof myrtype som finst noko innafor den ytre kyststripa. Myrlandskapet er skreve om av Vevle (1977).

Som representant for den åpne ombrotrofe typen som finst heilt ut mot kysten, er lokalitet 1, Stormyr søraust for Mongstadhaugen finast. Lokaliteten er også skreve om av Kristiansen (1978). Dette er ei stor samanhengande myr. Lokalitet 16, myrlandskap sør for Steinvik er delt opp i småmyrer med hei imellom. Dette er ein ekstrem kystbunden type som ikkje er vanleg.

Lokalitet 8, Skitdikane; og lokalitet 11, myrer nordvest for Solhaug; er myrer med meir innlandspreg og med både ombrotrof og minerotrof vegetasjon. Dette er varierte myrer som lyt sikrast.

Lokalitet 29, myrer nord for Forvatn, er representant for store myrlandskap i dei indre, noko høgareliggande delane i fylket. Her er det stor variasjon, og det er også innslag av terrengdekkjande myrer.

Myrene på Ulvånes, lokalitet 32 og 33, er små rikmyrer. Dei er rike på artar, og er svært sjeldne i fylket.

Lokalitet 10, myr omkring Tveitavatn må vernast grunna Storak (*Cladium mariscus*)

som har ein av sine få voksestader her.

Dei lokalitetane som her er nemnde er alle i vernegruppe 1 - myr verneverdig i nasjonal eller internasjonal samanheng, og lyt få høgste verneverdiprioritet.

For å dekkjebredden regionalt i Hordaland, er ein del myrer førte opp i vernegruppe 2. Det gjeld lokalitetane 4, 14, 19, 21, 26, 30, 31 og 35. Om ein også får verna desse myrene skulle dei ymse myrtypane i fylket vere godt dekte med unnatak av heilt urørt, kystbunden ombrotrof myr av noko storleik.

LITTERATUR

- Ahti, T. 1978. Nomenclatural and taxonomic remarks on European species of *Cladonia*. *Ann. Bot. Fennici* 15 : 7-14.
- Bjørndalen, J. E. og Odland, A. 1978. *Botaniske undersøkelser på Søre Bømlo*. Botanisk museum, Universitetet i Bergen, rapport 5 : 1-60.
- Dahl, E. & Krog, H. 1973. *Macrolichens*. Oslo 1973. 185 s.
- Flatberg, K. I. 1976. Myrundersøkelser i Sogn og Fjordane og Hordaland i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1976 8 : 1-112.
- Flatberg, K. I., Moen, A., Pedersen, A., Skogen, A. & Vorren, K. D. 1977. Norske navn på torvmoser (*Sphagnum*). *Blyttia* 35 : 11-13.
- Hovda, J. T., Jørgensen, P. M., Krog, H. & Østhagen, H. 1975. Norske lavnavn. *Blyttia* 33 : 41-52.
- Kristiansen, I. L. 1978. *Vegetasjonshistorisk undersøkelse av Storemyr - Mongstad*. Botanisk Museum, Universitetet i Bergen, 66 s. 3 pl.
- Lid, J. 1974. *Norsk og svensk flora*. 2. utg. Oslo. 808 s.
- Lye, K. A. 1968. *Moseflora*. Oslo. 140 s.
- Moen, A. 1973. Landsplan for myrreservater i Norge. *Norsk Geogr. Tidsskr.* 27 : 173-193.
- Moen, A. (in prep.) Registrering av verneverdige myrer i Rogaland. Rapport til Miljøverndepartementet.

Nyholm, E. 1954-1969. *Illustrated Moss Flora of Fennoscandia. II. Musci.*
Lund/Stockholm 799 s.

Skogen, A. 1972. *Behovet for vern av vegetasjon i Bergen.* 9 s. stensiltrykk.
Bergen.

Vevle, O. 1977. Vegetasjonskart Herlandsnesjane, Osterøy, Hordaland.
Norsk geogr. Tidsskr. 31 : 173-183, 1 pl.

A = Arten finst i området
 B = Sjeldsynt, dominant einiskilte stader
 C = Arten er vanleg
 D = Vanleg, dominant einiskilte stader
 E = Vanleg og dominant
Tre, buskar, lyng (lignidar).

TABELL 1.

		Lokalitet nr													
		14	16	17	19	20	21	25	27	28	31	32	33	34	35
Alnus glutinosa	Svartor					A					D	A			
A. incana	Gråor				A	A						A		A	
Andromeda polifolia	Kvitlyng				C	A	C					A	A	C	C
Betula pubescens	Vanleg bjørk				A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C
Calluna vulgaris	Røsslyng	E	E	D	D	C	D	D	E	C	C	D	A	D	C
Empetrum hermaphroditum	Fjellkrekling					A								C	
E. nigrum	Krekling	C	C		A	A			A						
E. spp.				C			A	A		A		A	A		C
Erica tetralix	Klokkelyng	D	D	C	D	C	C	D	E	D	A	D	C	C	
Juniperus communis	Einer	C	C		C	C	A	C	A	A	A	A	A	C	
Myrica gale	Pors	D		C	D	C		A	D	D	A	D	C		
Oxycoccus microcarpus	Småtranebær					A									C
O. quadripetalus	Tranebær				A	A						A			
Picea abies	Gran			A											A
Pinus sylvestris	Furu	C			A	A			C	C	A	C	A	A	C
Prunus padus	Hegg					A								A	
Rhamnus frangula	Trollhegg					A					A				
Salix aurita	Øyrevier	C	A	C	A	A	A	A		A	A				
S. caprea	Selje					A									
S. glauca	Sølvvier					A		A							
S. lapponum	Lappvier					A									
S. phylicifolia	Grønvier					A									
S. repens	Krypvier			A	A	A		C						A	
Sorbus aucuparia	Rogn							A							
Vaccinium myrtillus	Blåbær	C	A	A	C	C	C	C	A	C	A	A	A	C	C
V. uliginosum	Blokkebær				C	C	C		C	A	A	A	A	C	C
V. vitis-idaea	Tyttebær	C	A	A	C	C	C	A	C	A	A	A	A	C	A
<u>Urtar, urteaktige plantar (herbidar).</u>															
Angelica sylvestris	Sløke					A	A								
Anemone nemorosa	Kvitsymre			A	A	A									
Bartsia alpina	Svarttopp					A		A		C					
Callitriche hamulata	Klovasshår					A									
Caltha palustris	Soleihov					A	A	C			A				
Cardamine flexuosa	Skogkarse					A									
C. pratensis coll.	Engkarse					A									
Cerastium fontanum	Vanleg arve					A									
Cirsium heterophyllum	Kvitbladtistel					A									
C. palustre	Myrtistel					A	A	A			A				
Comarum palustre	Myrhatt					A	D							A	
Cornus suecica	Skrubbær	A		C		A					A			A	
Crepis paludosa	Sumphaukskjegg					A				A					
Dactylorhiza incarnata	Engmarihand					A						A	A		
D. maculata	Flekkmarihand	A	A	A	A	A		C	A	C	A	A	A	A	
Drosera anglica	Smalsoldogg	C			A	A	C		A	A		C	A	C	C
D. intermedia	Dikesoldogg	A	A			A		A	C			D	D		
D. rotundifolia	Rundsoldogg	C	A	C	C	A	C	A	C	C	A	C	A	C	C
Epilobium adenocaulon	Amerikamjølke					A									
E. palustre	Myrmjølke					A	A	C			A			A	
Equisetum arvense	Åkersnelle					A									
E. fluviatile	Elvesnelle	A		A	C	A	C	A	A	D					
E. palustre	Myrsnelle					A					A				

1976

1. Aune, Egil Ingvar. Botaniske undersøkingar i samband med generalplanarbeidet i Hemne kommune, Sør-Trøndelag.
2. Moen, Asbjørn. Botaniske undersøkelser på Kvikne i Hedmark med vegetasjonskart over Innerdalen.
3. Flatberg, Kjell Ivar. Klassifisering av flora og vegetasjon i ferskvann og sump.
4. Kjelvik, Lucie. Botaniske undersøkelser i Snåsa kommune, Nord-Trøndelag.
5. Haugen, Mikael. Botaniske undersøkelser i Grøvuområdet i Sunndal kommune, Møre og Romsdal.
6. Sivertsen, Sigmund & Erlandsen, Åse. Foreløpig liste over Basidiomycetes i Rana, Nordland.
7. Haugen, Mikael & Holten, Jarle. Undersøkelser av flora og vegetasjon i et subalpint område, Rana kommune, Møre og Romsdal.
8. Flatberg, Kjell Ivar. Myrundersøkelser i Sogn og Fjordane og Hordaland i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
9. Moen, A., Kjelvik, L., Bretten, S., Sivertsen, S. & Sæther, B. Vegetasjon og flora i Øvre Førradalsområdet i Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart.

1977

1. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Botaniske undersøkingar ved Vefsnavassdraget, med vegetasjonskart.
2. Sivertsen, Ingolv. Botaniske undersøkelser i Tydal kommune, Sør-Trøndelag.
3. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonen i planlagte magasin i Bjellådalen og Stormdalen, med vegetasjonskart i 1:10 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 1.
4. Baadsvik, Karl & Suul, Jon (red.). Biologiske registreringer og verneinteresser i Litlvatnet, Agdenes kommune i Sør-Trøndelag.
5. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonen i Saltfjellområdet, med vegetasjonskart Bjellådal 2028 II i 1:50 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 2.
6. Moen, Jon & Moen, Asbjørn. Flora og vegetasjon i Tromsødalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart.
7. Frisvoll, Arne A. Undersøkelser av mosefloraen i Tromsødalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag med hovedvekt på kalkmosefloraen.
8. Aune, E. I., Kjærem, O. & Koksvis, J. I. Botaniske ferskvassbiologiske undersøkingar ved og i midtre Rismålvatnet, Redøy kommune, Nordland.

1978

1. Elven, Reidar. Vegetasjonen ved Flatisen og Østerdalsisen, Rana, Nordland, med vegetasjonskart over Vesterdalen i 1:15 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 3.
2. Elven, Reidar. Botaniske undersøkelser i Rien-Byllingen-området, Røros, Sør-Trøndelag.
3. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonsundersøkingar i samband med planene for Saltål-, Beiarn-, Stor-Glomfjord- og Melfjordutbygginga. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 4.
4. Holten, Jarle. Verneverdige edellauvskogar i Trøndelag.
5. Aune, E. I. & Kjærem, O. Floraen i Saltfjellet/Svartisenområdet. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 5.
6. Aune, E. I. & Kjærem, O. Botaniske registreringar og vurderingar. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk sluttrapport.
7. Frisvoll, Arne A. Mosefloraen i området Borrsåsen - Børøya - Nedre Tynes ved Levanger.
8. Aune, E. I. Vegetasjonen i Vassfaret, Buskerud/Oppland med vegetasjonskart i 1:10 000.

1979

1. Moen, Berit Forbord. Flora og vegetasjon i området Borrsåsen - Børøya - Kattangen.
2. Gjærevoll, Olav. Oversikt over flora og vegetasjon i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag.
3. Torbergesen, Edd Magne. Myrundersøkelser i Oppland i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
4. Moen, Asbjørn & Selnes, Morten. Botaniske undersøkelser på Nord-Fosen, med vegetasjonskart.
5. Kofod, Jan-Erik. Myrundersøkingar i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Supplerande undersøkingar.